

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА**

**ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА
СТРАНКЕ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ САНЦАКА НОВИ ПАЗАР
ЗА 2017. ГОДИНУ**

**Број: 400-428/2018-07/9
Београд, 12. децембар 2018. године**

САДРЖАЈ:

	<i>Страна</i>
ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ	3
1. Извештај о ревизији финансијских извештаја Странке демократске акције Санџака Нови Пазар	3
2. Извештај о ревизији правилности пословања Странке демократске акције Санџака Нови Пазар	7
ПРИЛОГ I РЕЗИМЕ НАЛАЗА И ПРЕПОРУКА	9
ПРИЛОГ II НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА СТРАНКЕ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ САНѢАКА НОВИ ПАЗАР ЗА 2017. ГОДИНУ	18
ПРИЛОГ III ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ СТРАНКЕ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ САНѢАКА НОВИ ПАЗАР	57

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ САНѢАКА НОВИ ПАЗАР

Извештаја о ревизији финансијских извештаја

Мишљење са резервом о финансијским извештајима

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја Странке демократске акције Санџака за 2017. годину, који обухватају: 1) Биланс стања; и 2) Биланс успеха.

По нашем мишљењу, осим за ефекте питања описаних у делу извештаја *Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима*, финансијски извештаји за 2017. годину, по свим материјално значајним питањима, дају истинит и објективан приказ финансијског положаја Странке демократске акције Санџака на дан 31. децембар 2017. године, као и резултата његовог пословања, промена на капиталу и токова готовине за пословну годину завршену на тај дан и припремљени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима

- 1) Странка демократске акције Санџака је исказала у пословним књигама опрему по набавној вредности од 4.869 хиљада динара и исправци вредности од 2.096 хиљада динара, за коју је у поступку ревизије презентована аналитичка евиденција која није усаглашена са синтетичком евиденцијом и пописне листе са стањем на дан 31. децембар 2017. године, које не садрже набавну вредност пописане опреме, књиговодствено стање, нити разлике између стварног и књиговодственог стања, што није у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.
- 2) Странка демократске акције Санџака није извршила годишњи попис обртне имовине у износу од 3.748 хиљада динара и обавеза у износу од 1.351 хиљада динара исказаних у Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године, односно није утврдила стварно стање, нити је вршила усклађивање књиговодственог стања ове имовине и обавеза са стварним стањем на дан биланса, што није у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.
- 3) Странка демократске акције Санџака је приказала у пословним књигама и финансијским извештајима мање плаћене авансе за износ од 2.364 хиљаде динара и мање обавезе по основу финансијског лизинга, што није у складу са Законом о рачуноводству.
- 4) Странка демократске акције Санџака је исказала већа пасивна временска разграничења за износ од 2.724 хиљаде динара и мањи нераспоређени вишак прихода над расходима у Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године, што није у складу са Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.
- 5) Нисмо се уверили у висину прихода од чланарина исказаних у пословним књигама и финансијским извештајима у износу од 1.141 хиљада динара, јер:
 - странка не води евиденцију чланова странке ни у писаном облику, ни као јединствену централну електронску базу података;

- нису презентовани докази о висини основице за утврђивање месечне чланарине;
 - нису презентовани докази о уплати прикупљених средстава у готовини на текуће рачуне странке и
 - за прикупљена средства у готовини по основу чланарина, у поступку ревизије презентован је део признаница, издатих у периоду од 3. фебруара до 16. маја 2017. године, које нису потписане од стране члана странке који је чланарину уплатио, нити од стране овлашћеног лица политичке странке, што није у складу са Законом о финансирању политичких активности и Правилником о материјално финансијском пословању Странке демократске акције Санџака.
- 6) Странка демократске акције Санџака није уносила пословне промене по основу готовине у дневник благајне, што није у складу са Законом о рачуноводству.
 - 7) Странка демократске акције Санџака је у финансијским извештајима више приказала стање готовине у износу од 369 хиљада динара од потврђеног стања конфирмацијама и изводима пословних банака, што није у складу са Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима за микро и друга правна лица.
 - 8) Нисмо се уверили у висину плаћених аванса исказаних у пословним књигама и финансијским извештајима у износу од 864 хиљаде динара, јер у поступку ревизије нису презентована документа на основу којих је извршено плаћање.
 - 9) Странка демократске акције Санџака не води евиденцију о издатим путним налозима за коришћење службених возила и утрошку горива, односно није обезбедила рачуноводствене исправе које обухватају све податке потребне за књижење трошкова моторног горива у пословним књигама, тако да се из њих може утврдити да се трошкови горива у износу од 407 хиљада динара односе на редован рад странке, што није у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.
 - 10) Странка демократске акције Санџака је без одлуке надлежног органа искњижила из пословних књига дате авансе добављачима из ранијих година у укупном износу од 378 хиљада динара и по том основу исказала остале расходе у наведеном износу, што није у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.
 - 11) Странка демократске акције Санџака је у финансијским извештајима за 2017. годину неправилно исказала приходе од чланарина у износу од 1.141 хиљада динара на АОП 1010 који се односи на рачун 620 - Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга, уместо на АОП 1003 - Приходи од чланарина и чланских доприноса, што није у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за друга правна лица.
 - 12) Нисмо се уверили у висину других потраживања исказаних у пословним књигама у износу од 512 хиљада динара, јер Странка демократске акције Санџака у поступку ревизије није презентовала документа на основу којих су евидентирана наведена потраживања.

13) Странка демократске акције Санџака је у финансијским извештајима исказала мање обавезе из пословања и мање дате авансе за износ од 284 хиљаде динара.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији¹, Пословником Државне ревизорске институције² и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI). Наша одговорност, у складу са овим стандардима, је детаљније описана у делу извештаја *Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја*. Независни смо у односу на субјекта ревизије у складу са ISSAI 30 – Етички кодекс врховних ревизорских институција и Етичким кодексом за државне ревизоре и друге запослене у Државној ревизорској институцији и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу са овим кодексима. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основ за наше мишљење са резервом.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство субјекта ревизије је одговорно за припрему и истинит и објективан приказ ових финансијских извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања и законом којим је уређено рачуноводство и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности субјекта ревизије да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако оснивач намерава да субјект ревизије престане са пословањем, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Руководство је одговорно за надгледање процеса финансијског извештавања субјекта ревизије.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и издавање извештаја о ревизији који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са ISSAI увек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са ISSAI, примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође:

- Идентификујемо и процењујемо ризике од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке; осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке као одговор на те ризике; и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основ за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално

¹ „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18 – др. закон

² „Службени гласник РС“, број 9/09

значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.

- Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле субјекта ревизије.

Процењујемо примењене рачуноводствене политике и у којој мери су разумне рачуноводствене процене које је извршило руководство.

- Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности ентитета да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да ентитет престане да послује у складу са начелом сталности.
- Процењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, и да ли су у финансијским извештајима приказане трансакције и догађаји на такав начин да се постигне истинит и објективан приказ.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Др Душко Пејовић
Генерални државни ревизор

Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија

12. децембар 2018. године

Извештај о ревизији правилности пословања

Мишљење са резервом о правилности пословања

Уз ревизију финансијских извештаја Странке демократске акције Санџака за 2017. годину, извршили смо ревизију правилности пословања која обухвата испитивање активности, финансијских трансакција, информација и одлука у вези са приходима и расходима, исказаних у финансијским извештајима за 2017. годину.

По нашем мишљењу, осим за питања наведена у делу извештаја *Основ за мишљење са резервом о правилности пословања*, активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са приходима и расходима Странке демократске акције Санџака, по свим материјално значајним питањима, су извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима, и за планиране сврхе.

Основ за мишљење са резервом о правилности пословања

- 1) Странка демократске акције Санџака не води евиденцију о својим члановима ни у писаном облику, ни као јединствену централну електронску базу података, што није у складу Законом о политичким странкама и Статутом Странке демократске акције Санџака.
- 2) Нисмо се уверили да је возило исказано у пословним књигама VW Passat 2.0 TDI по набавној вредности у износу од 5.239 хиљада динара набављено за обављање редовног рада странке, јер је дато на коришћење на неодређено време без накнаде Бошњачком националном вијећу/Националном савету бошњачке националне мањине, Нови Пазар.
- 3) Странка демократске акције Санџака није својим општим актом уредила рачуноводствене политике, односно специфичне принципе и правила који се примењују при састављању и презентацији финансијских извештаја, што није у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.
- 4) Странка демократске акције Санџака није уговором уредила међусобна права, обавезе и одговорности лица овлашћеног за материјално-финансијско пословање странке, које није засновало радни однос, што није у складу са Законом о раду.
- 5) Странка демократске акције Санџака није успоставила адекватан систем интерне контроле и уредила организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена.

Поред одговорности за припрему и истинит и објективан приказ, руководство субјекта ревизије је такође дужно да обезбеди да активности, финансијске трансакције, информације и одлуке исказане у финансијским извештајима буду у складу са прописима који их уређују. Ова одговорност обухвата и успостављање финансијског управљања и контроле ради обезбеђивања разумног уверавања да ће се циљеви остварити кроз пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима.

Одговорност ревизора за ревизију правилности пословања

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извештајима, наша одговорност је и да изразимо мишљење о томе да ли је пословање субјекта ревизије, обухваћено према дефинисаним критеријумима, по свим материјално значајним

питањима, усклађено са законом и другим прописима. У тачки 2. Напомена уз Извештај о ревизији наведени су прописи који су коришћени као извори критеријума. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање субјекта ревизије, обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Ова одговорност подразумева спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа да би се добило уверавање у разумној мери да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са приходима и расходима, извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима, и за планиране сврхе. Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

Др Душко Пејовић
Генерални државни ревизор
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
12. децембар 2018. године

**РЕЗИМЕ НАЛАЗА, ПРЕПОРУКА И МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ
У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ**

САДРЖАЈ:	Страна
1. Резиме налаза у ревизији финансијских извештаја	11
2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја	13
3. Резиме налаза у ревизији правилности пословања	14
4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања	15
5. Мере предузете у поступку ревизије	15
6. Захтев за достављање одазивног извештаја	16

1. Резиме налаза у ревизији финансијских извештаја

ПРИОРИТЕТ 1³ (висок)

- 1) Као што је објашњено у тачки 5.1.4. Напомена, СДА Санџака није уносила пословне промене по основу готовине у дневник благајне, што није у складу са чланом 11. став 10. Закона о рачуноводству.

ПРИОРИТЕТ 2⁴ (средњи)

- 2) Као што је објашњено у тачки 5.1.1. Напомена, СДА Санџака је исказала у пословним књигама опрему по набавној вредности од 4.869 хиљада динара и исправци вредности од 2.096 хиљада динара, за коју је у поступку ревизије презентована аналитичка евиденција која није усаглашена са синтетичком евиденцијом и пописне листе са стањем на дан 31. децембар 2017. године, које не садрже набавну вредност свих ставки пописане опреме, књиговодствено стање, нити разлике између стварног и књиговодственог стања, што није у складу са одредбама члана 9 и 13. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.
- 3) Као што је објашњено у тачки 5.1. Напомена, СДА Санџака није извршила годишњи попис обртне имовине у износу од 3.748 хиљада динара и обавеза у износу од 1.351 хиљада динара исказаних у Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године, односно није утврдила стварно стање, нити је вршила усклађивање књиговодственог стања ове имовине и обавеза са стварним стањем на дан биланса, што није у складу са одредбама члана 16. Закона о рачуноводству и члана 12 и 13. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.
- 4) Као што је објашњено у тачки 5.1.2. Напомена, СДА Санџака је приказала у пословним књигама и финансијским извештајима мање плаћене авансе за износ од 2.364 хиљаде динара и мање обавезе по основу финансијског лизинга, што није у складу са одредбама члана 8. Закона о рачуноводству.
- 5) Као што је објашњено у тачки 5.2.2. Напомена, нисмо се уверили у висину прихода од чланарина исказаних у пословним књигама и финансијским извештајима у износу од 1.141 хиљада динара, јер:
 - странка не води евиденцију чланова странке ни у писаном облику, ни као јединствену централну електронску базу података;
 - нису презентовани докази о висини основице за утврђивање месечне чланарине;
 - нису презентовани докази о уплати прикупљених средстава у готовини на текуће рачуне странке и
 - за прикупљена средства у готовини по основу чланарина, у поступку ревизије презентован је део признаница, издатих у периоду од 3. фебруара до 16. маја

³ ПРИОРИТЕТ 1 – грешке, неправилности и погрешна исказивања која указују да постоји *непосредни* ризик од вршења нетачних или неправилних плаћања или постоји ризик да јавна средства нису заштићена. Проблеми попут ових захтевају да руководство одмах реагује.

⁴ ПРИОРИТЕТ 2 – грешке, неправилности и погрешна исказивања које утичу на финансијске извештаје када не постоји непосредни ризик од губитка итд, али у сваком случају захтевају већу пажњу руководства. Овим проблемима се треба посветити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.

2017. године, које нису потписане од стране члана странке који је чланарину уплатио, нити од стране овлашћеног лица политичке странке, што није у складу са одредбама члана 8 и 27. Закона о финансирању политичких активности и члана 18. Правилника о материјално финансијском пословању Странке демократске акције Санџака.

- 6) Као што је објашњено у тачки 5.1.7. Напомена, СДА Санџака је исказала већа пасивна временска разграничења за износ од 2.724 хиљаде динара и мањи вишак прихода над расходима текуће године у Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године, што није у складу са одредбама члана 24 и 29. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.
- 7) Као што је објашњено у тачки 5.2.2. Напомена, СДА Санџака је у финансијским извештајима за 2017. годину неправилно исказала приходе од чланарина у износу од 1.141 хиљада динара на АОП 1010 који се односи на рачун 620 - Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга, уместо на АОП 1003 - Приходи од чланарина и чланских доприноса, што није у складу са одредбама члана 7. став 1 и 3. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја за друга правна лица и члана 25. Закона о рачуноводству.
- 8) Као што је објашњено у тачки 5.1.2. Напомена, нисмо се уверили у висину плаћених аванса исказаних у пословним књигама и финансијским извештајима у износу од 864 хиљаде динара, јер у поступку ревизије нису презентована документа на основу којих је извршено плаћање.
- 9) Као што је објашњено у тачки 5.1.3. Напомена, нисмо се уверили у висину других потраживања исказаних у пословним књигама у износу од 512 хиљада динара, јер СДА Санџака у поступку ревизије није презентовала документа на основу којих су евидентирана наведена потраживања.
- 10) Као што је објашњено у тачки 5.2.3. Напомена, Странка демократске акције Санџака не води евиденцију о издатим путним налозима за коришћење службених возила и утрошку горива, односно није обезбедила рачуноводствене исправе које обухватају све податке потребне за књижење трошкова моторног горива у пословним књигама, тако да се из њих може утврдити да се трошкови горива у износу од 407 хиљада динара, односе на редован рад странке, што није у складу са одредбама члана 8. став 1 и 2. и члана 22. Закона о рачуноводству и члана 32. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.
- 11) Као што је објашњено у тачки 5.1.6. Напомена, СДА Санџака је у финансијским извештајима исказала мање обавезе из пословања и мање дате авансе за износ од 284 хиљаде динара.
- 12) Као што је објашњено у тачки 5.1.6. Напомена, СДА Санџака је без одлуке надлежног органа искњижила из пословних књига дате авансе добављачима из ранијих година у укупном износу од 378 хиљада динара и по том основу исказала остале расходе у наведеном износу, што није у складу са одредбама члана 8. Закона о рачуноводству и члана 14. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

- 13) Као што је објашњено у тачки 5.1.4. Напомена, СДА Санџака је у финансијским извештајима више приказала стање готовине у износу од 369 хиљада динара од стања исказаног на изводима пословних банака, што није у складу са одредбама члана 22. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима за микро и друга правна лица, а у вези са одредбама члана 22. Закона о рачуноводству.
- 14) Као што је објашњено у тачки 5.1.4. Напомена, СДА Санџака није евидентирала у пословним књигама и приказала у финансијским извештајима стање и промет новчаних средстава за пет текућих (пословних) рачуна, због чега је приказано мање: почетно стање готовине на текућем рачуну за 2017. годину у износу од 15 хиљада динара, уплате новчаних средстава у износу 35 хиљада динара, исплате новчаних средстава у износу од 26 хиљада динара и стање на текућим рачунима на дан 31. децембар 2017. године у износу од 24 хиљаде динара, што није у складу са одредбама члана 7. Закона о рачуноводству.
- 15) Као што је објашњено у тачки 5.2.5. Напомена, СДА Санџака је приказала у пословним књигама мање трошкове закупа пословног простора за месец јул 2017. године у укупном износу од 96 хиљада динара и већи вишак прихода над расходима за наведени износ.

ПРИОРИТЕТ 3⁵ (низак)

У поступку ревизије нису утврђени налази трећег приоритета.

2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја

ПРИОРИТЕТ 1 (висок)

- 1) Препоручује се Странци демократске акције Санџака да промет готовог новца евидентира у благајни у складу са прописима о рачуноводству и благајничком пословању. (Напомена 5.1.4 – Препорука број 7)

ПРИОРИТЕТ 2 (средњи)

- 2) Препоручује се Странци демократске акције Санџака да врши попис опреме на прописан начин, односно да унесе у пописне листе књиговодствено натурално стање опреме, утврди натуралне разлике између стварног и књиговодственог стања опреме, као и њихову набавну и исправку вредности и да врши усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем. (Напомена 5.1.1 – Препорука број 6)
- 3) Препоручује се Странци демократске акције Санџака да примени одговарајуће интерне контроле у циљу да се врши годишњи попис целокупне обртне имовине и обавеза у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем. (Напомена 5.1 – Препорука број 5)
- 4) Препоручује се Странци демократске акције Санџака да интерним актом уреди контролне поступке и начин извештавања о наплати чланарина. (Напомена 5.2.2 – Препорука број 11)

⁵ ПРИОРИТЕТ 3 – грешке, неправилности и погрешна исказивања која захтевају отклањање и након рока за припремање наредног сета финансијских извештаја.

- 5) Препоручује се Странци демократске акције Санџака да интерним актом ближе уреди контролне активности које ће да обезбеде да финансијски извештаји буду састављени у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друга правна лица, Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за друга правна лица и Законом о рачуноводству. (Напомена 5.2.2 – Препорука број 10)
- 6) Препоручује се Странци демократске акције Санџака да обезбеди евиденцију о коришћењу службених возила и праћење утрошка моторног горива. (Напомена 5.2.3 – Препорука број 12)
- 7) Препоручује се Странци демократске акције Санџака да изврши усаглашавање стања обавеза из пословања са добављачима. (Напомена 5.1.6 – Препорука број 8)
- 8) Препоручује се Странци демократске акције Санџака да успостави контролне активности које ће да обезбеде да се књижење пословних промена врши на основу веродостојних рачуноводствених исправа. (Напомена 5.1.6 – Препорука број 9)

ПРИОРИТЕТ 3 (низак)

У поступку ревизије нису дате препоруке трећег приоритета.

3. Резиме налаза у ревизији правилности пословања

ПРИОРИТЕТ 1 (висок)

- 1) Као што је објашњено у тачки 1. подтачка 3. Напомена, СДА Санџака не води евиденцију чланова ни у писаном облику, ни као јединствену централну електронску базу података, што није у складу са одредбама члана 21. став 4 и 5. Закона о политичким странкама и члана 21. Статута Странке демократске акције Санџака.

ПРИОРИТЕТ 2 (средњи)

- 2) Као што је објашњено у тачки 3.1. подтачка 4. Напомена, СДА Санџака није својим општим актом уредила рачуноводствене политике, односно специфичне принципе и правила који се примењују при састављању и презентацији финансијских извештаја, што није у складу са одредбама члана 7. Закона о рачуноводству и члана 3 и 6. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.
- 3) Као што је објашњено у тачки 3.1. подтачка 4. Напомена, СДА Санџака није уговором уредила међусобна права, обавезе и одговорности лица овлашћеног за материјално-финансијско пословање странке, које није засновало радни однос, што није у складу са одредбама члана 48. Закона о раду.
- 4) Као што је објашњено у тачки 3.1. подтачка 3. Напомена, СДА Санџака није успоставила адекватан систем интерне контроле и уредила организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена, што није у складу са одредбама члана 7. Закона о рачуноводству.

- 5) Као што је објашњено у тачки 5.1.1. Напомена, нисмо се уверили да је возило исказано у пословним књигама VW Passat 2.0 TDI по набавној вредности у износу од 5.239 хиљада динара набављено за обављање редовног рада странке, јер је дато на коришћење на неодређено време без накнаде Бошњачком националном вијећу/Националном савету бошњачке националне мањине, Нови Пазар.

ПРИОРИТЕТ 3 (низак)

У поступку ревизије нису утврђени налази трећег приоритета.

4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања

ПРИОРИТЕТ 1 (висок)

- 1) Препоручује се Странци демократске акције Санџака да води евиденцију о својим члановима у писаном облику и као јединствену централну електронску базу података у складу са Законом о политичким странкама и Статутом. (Напомена 1 – Препорука број 1)

ПРИОРИТЕТ 2 (средњи)

- 2) Препоручује се Странци демократске акције Санџака да својим општим актом уреди рачуноводствене политике у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица (Напомена 3.1 – Препорука број 4)
- 3) Препоручује се Странци демократске акције Санџака да уговором уреди међусобна права, обавезе и одговорности лица овлашћеног за материјално-финансијско пословање странке. (Напомена 3.1 – Препорука број 3)
- 4) Препоручује се Странци демократске акције Санџака да успостави адекватан систем интерне контроле и уреди политике, процедуре и активности на начин који спречава пословање које није у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима и спречава састављање непотпуних и нереалних финансијских извештаја. (Напомена 3.1 – Препорука број 2)

ПРИОРИТЕТ 3 (низак)

У поступку ревизије нису дате препоруке трећег приоритета.

5. Мере предузете у поступку ревизије

Ради отклањања неправилности утврђених у поступку ревизије, Странка демократске акције Санџака је предузела следеће мере:

- 1) У 2018. години повећала је стање плаћених аванса и обавезе по основу финансијског лизинга за износ од 2.364 хиљаде динара који су мање исказани у пословним књигама и финансијским извештајима у 2017. години.
- 2) Умањила је пасивна временска разграничења за износ од 2.724 хиљаде динара и исказала вишак прихода над расходима у наведеном износу.

- 3) Израдила је програм за вођење евиденције о члановима странке и формирање јединствене базе података.
- 4) Евидентирала је у 2018. години промет новчаних средстава на текућим рачунима по основу 11 извода који нису били евидентирани у пословним књигама у 2017. години.
- 5) На основу Одлуке Главног одбора Странке у 2018. години искњижила је из пословних књига новчана средства исказана на прелазним рачунима у износу од 232 хиљаде динара на терет рачуна нераспоређеног вишка прихода над расходима, а готовину у износу од 87 хиљада динара уплатила на текући рачун странке.
- 6) Формирала је у новембру 2018. године комисију која је утврдила разлике између стварног и књиговодственог стања плаћених аванса, а Главни одбор странке је 23. новембра 2018. године донео Одлуку о усвајању Извештаја којим је предложено да се изврши укидање датих аванса у износу од 934 хиљаде динара, због тога што нема могућности да се изврши њихов повраћај.
- 7) Сачинила је аналитички преглед опреме у коме је исказана набавна вредност свих ставки опреме.
- 8) Извршила је исправку грешке у 2018. години, тако што је у пословним књигама исказала трошкове закупа у износу од 96 хиљада динара, на терет нераспоређеног вишка прихода над расходима.

6. Захтев за достављање одазивног извештаја

Субјект ревизије Странка демократске акције Санџака је на основу члана 40. став 1. Закона о Државној ревизорској институцији дужна да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана, почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом и
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Странка демократске акције Санџака је обавезна да у одазивном извештају исказе мере исправљања по основу откривених неправилности, односно свих налаза датих у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама.

На основу члана 40. став 2. Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од

стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57. став 1. тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању биле откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40. став 7. до 13. Закона о Државној ревизорској институцији.

**НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ
ПОСЛОВАЊА
СТРАНКЕ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ САНЦАКА НОВИ ПАЗАР**

Садржај

1.	ОСНОВНИ ПОДАЦИ О СУБЈЕКТУ РЕВИЗИЈЕ	20
2.	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ ПРАВИЛНОСТ ПОСЛОВАЊА	25
3.	ИНТЕРНА ФИНАНСИЈСКА КОНТРОЛА.....	25
3.1.	Финансијско управљање и контрола.....	25
4.	ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН	32
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ.....	32
5.1.	Биланс стања	32
5.1.1.	Некретнине, постројења и опрема (група рачуна 02).....	34
5.1.2.	Залихе (Класа 1)	37
5.1.3.	Друга потраживања (група рачуна 22)	38
5.1.4.	Готовински еквиваленти и готовина (група рачуна 24).....	39
5.1.5.	Дугорочна резервисања (група рачуна 40).....	42
5.1.6.	Обавезе из пословања (група рачуна 43).....	43
5.1.7.	Пасивна временска разграничења (49 осим 498).....	44
5.2.	Биланс успеха	45
5.2.1.	Приходи по посебним прописима из буџета и осталих извора (рачуни 632 и 639).....	45
5.2.2.	Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга (група рачуна 620).....	46
5.2.3.	Трошкови материјала и енергије (група рачуна 51)	49
5.2.4.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи (група рачуна 52)	51
5.2.5.	Трошкови производних услуга (група рачуна 53).....	52
5.2.6.	Трошкови амортизације (група 540).....	54
5.2.7.	Нематеријални трошкови (група 55 осим 557)	55
5.2.8.	Остали расходи (група рачуна 57 и 58, осим рачуна 583 и 585)	55
6.	ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ	56

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О СУБЈЕКТУ РЕВИЗИЈЕ

1) Оснивање Странке демократске акције Санџака

Странка демократске акције Санџака (у даљем тексту: странка) је мањинска политичка странка бошњачке националне заједнице у Републици Србији. Деловање странке посебно је усмерено на представљање и заступање бошњачке националне мањине, заштиту и унапређење права припадника бошњачке националне мањине у складу са Уставом, законом и међународним стандардима, програмом и Статутом странке.

Решењем Министарства за државну управу и локалну самоуправу од 14. децембра 2009. године странка је уписана у Регистар политичких странака као странка националне мањине.

Скраћени назив странке је СДА Санџака.

Седиште странке је у Новом Пазару, улица Стевана Немање број 25.

СДА Санџака има статус правног лица.

Код Агенције за привредне регистре уписана је делатност под шифром 9492 – делатност политичких организација.

Матични број странке је 17527932, а порески идентификациони број је 102527228.

2) Програмски циљеви и начин деловања Странке демократске акције Санџака

Програмски циљеви странке одређени Статутом странке су: демократизација друштва у свим сферама живота; максимална афирмација и унапређење људских права и слобода; равноправност народа, заштита и унапређење права мањинских заједница и националних мањина, у складу са међународним нормама; пуноправно чланство Србије у Европској Унији и друге европске и евроатланске институције, организације и регионална сарадња; очување, заштита и унапређење индивидуалних и колективних права Бошњака у Републици Србији; делотворно учешће Бошњака у јавном животу; брига о породици, очување и унапређење бошњачког идентитета и традиционалних вредности у породичном и јавном животу, заштита јавног морала; право грађана Санџака на бржи економски развој и регионалну самоуправу у Републици Србији; одрживи развој, заштита, очување и унапређење животне средине и прекогранична сарадња.

3) Евиденција о чланству странке

Статутом је прописано да члан Странке може постати сваки пунолетан и пословно способан грађанин који добровољно прихвати Програм и Статут странке и потпише приступницу. Чланство у странци стиче се када Извршни одбор огранка странке у року од 30 дана од дана пријема својеручно потписане приступнице, предате непосредно или преко надлежног месног одбора, да сагласност.

Члан Странке не може бити члан неке друге политичке организације.

Чланство у Странци престаје иступањем, искључењем, учлањењем у другу политичку странку или кандидовањем на листи друге политичке странке, коалиције или групе грађана без сагласности Странке и смрћу члана.

Одредбама члана 21. Статута⁶ је прописано да странка води евиденцију чланова Странке, која садржи: лично име и име једног од родитеља, пребивалиште, адресу, јединствени матични број члана, степен стручне спреме, друге информације о члану, датум учлањивања у Странку и датум престанка чланства у Странци, као и разлоге због којих је дошло до престанка.

Евиденцију води стручна служба странке у писаном облику и као јединствену централну електронску базу података. Изводе из евиденције чланова воде месни одбори, општински, градски и покрајински одбори странке.

Одредбама члана 21. Статута прописано је да на основу евиденције чланства и чланарине, на крају сваке календарске године, стручна служба Странке врши ажурирање евиденције.

Законом о политичким странкама (члан 21. став 4) прописано је да политичка странка води евиденцију о својим члановима која обавезно садржи: лично име и име једног од родитеља, пребивалиште и адресу и јединствени матични број грађана члана политичке странке; датум учлањивања у политичку странку и престанка чланства у политичкој странци. Став 5. истог члана прописује да се евиденција из става 4. овог члана води у писаном облику и као јединствена централна електронска база података.

У поступку ревизије утврђено је да Странка демократске акције Санџака не води евиденцију чланова у писаном облику, нити као јединствену централну електронску базу података.

По писаном захтеву Државне ревизорске институције од 11. септембра 2018. године, СДА Санџака није презентовала евиденцију о члановима странке ни у писаном, ни у електронском облику. У вези са наведеним захтевом, у поступку ревизије, одговорно лице странке је дало усмену информацију да је у току израда јединствене базе података о свим члановима странке.

У Приговору на Нацрт Извештаја о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Странке демократске акције Санџака за 2017. годину од 9. новембра 2018. године је наведено да је израђен програм за вођење евиденције чланова на нивоу централе странке, односно база података о свим члановима странке (име и презиме, место боравка, матични број и групу којој припада за плаћање чланарине), како на нивоу, тако и по припадности огранку странке.

Међутим, СДА Санџака није презентовала наведену евиденцију о члановима странке у електронском облику, због чега се нисмо уверили да се иста води у складу одредбама члана 21. став 4 и 5. Закона о политичким странкама и члана 21. Статута Странке демократске акције Санџака.

Налаз: Странка демократске акције Санџака не води евиденцију чланова ни у писаном облику, ни као јединствену централну електронску базу података, што није у складу са одредбама члана 21. став 4 и 5. Закона о политичким странкама и члана 21. Статута Странке демократске акције Санџака.

Ризик: Уколико се не води евиденција о члановима странке у складу са законом, повећава се ризик од губитка података о чланству и могућих неправилности приликом прикупљања чланарина.

Препорука број 1: Препоручује се Странци демократске акције Санџака да води евиденцију о својим члановима у писаном облику и као јединствену централну

⁶ пречишћен текст од 9. децембра 2017. године

електронску базу података у складу са Законом о политичким странкама и Статутом.

Предузете мере у поступку ревизије: Странка демократске акције Санџака је израдила програм за вођење евиденције о свим члановима странке и формирање јединствене базе података.

4) Територијална организација

Статутом је регулисано питање територијалне организације странке. Организациону структуру по вертикали чине централни органи странке, а по хоризонтални огранци странке, као ниже организационе целине.

Огранци као облици окупљања, организовања и деловања чланства формирају се на територијалном принципу.

Огранци, рад огранака и њихов међусобни однос уређује се Пословником о раду, који доноси Извршни одбор Странке.

Статутом је уређено да одлуку о оснивању и престанку рада огранака доноси Извршни одбор Странке, да се странка организује у општини, граду и покрајини и делује кроз општински, градски и покрајински огранак странке.

Општински/градски огранак Странке утврђује број месних одбора и доноси одлуку о формирању и распуштању месних одбора Странке.

Општински/градски огранак доноси Пословник о раду месног одбора. Месни одбори, као облик организовања чланства, формирају се у месној заједници, делу месне заједнице, делу града, сеоског и другог насеља.

Месни одбори могу формирати клубове чланова, ради окупљања и дружења чланова Странке, размене мишљења о активностима Странке, праћења ТВ, штампе и дневне политике. Клуб Странке не може радити по принципу добити. Сагласност на формирање клубова чланова Странке даје Одбор огранка.

Према Статуту, странка може формирати своје огранке у иностранству, ради окупљања чланова и симпатизера међу грађанима који тамо живе и раде. Ови огранци директно су везани за Извршни одбор Странке.

5) Органи Странке демократске акције Санџака

Странка демократске акције Санџака, у складу са одредбама члана 38. Статута, има следеће централне органе: Скупштину, Главни одбор, Председника, Председништво, Извршни одбор, Надзорни одбор и Суд части.

Скупштина је највиши орган Странке. Заступнике Скупштине чине чланови органа странке као и заступници изабрани у огранцима странке у броју и на начин утврђен одлуком Главног одбора странке.

Скупштина странке усваја Програм и Статут странке и његове измене и допуне; доноси одлуке, резолуције, декларације, решења, закључке, стратегије, планове, програме и остала акта из своје надлежности; бира и разрешава Председника Странке; бира Главни одбор, Надзорни одбор и Суд части; додељује признања, плакете, повеље и награде; одлучује о престанку рада Странке; разматра и усваја извештаје о раду Главног одбора Странке између два заседања Скупштине, доноси Пословник о свом раду и врши друге послове одређене Статутом.

Главни одбор је највиши орган Странке између две Скупштине. Број чланова Главног одбора и начин њиховог избора уређује се Пословником Скупштине и

Правилником о изборима у Странци. Мандат чланова Главног одбора траје четири године.

Главни одбор спроводи одлуке Скупштине, припрема и предлаже све акте које усваја Скупштина, утврђује чланарину странке на предлог Председништва странке и др.

Председник странке представља и заступа Странку и руководи њеним радом. Мандат Председника траје четири године. Избор и разрешење Председника Странке уређују се Пословником Скупштине и Правилником о изборима у Странци.

Председништво је политичко-оперативни орган странке кога чине: председник, заменик председника, потпредседници, председник Извршног одбора, Генерални секретар, председник Надзорног одбора, председник Суда части, председник Кадровске комисије и чланови Председништва странке које бира Главни одбор Странке. Председништво редовно заседа, анализира и заузима опште политичке ставове између две седнице Главног одбора. Извештај о свом раду Председништво доставља Главном одбору странке. Председништво доноси пословник о свом раду.

Извршни одбор странке је извршни орган који организује и спроводи политику Странке, а чијим радом руководи председник Извршног одбора. Одредбама члана 51. Статута од 9. децембра 2017. године, Извршни одбор чине председник Извршног одбора и најмање пет чланова Главног одбора, које предлаже кандидат за председника Извршног одбора Странке.

Председник Извршног одбора за свој рад одговара председнику Странке, Председништву и Главном одбору.

Странка има генералног секретара, кога бира Главни одбор из свог састава, на предлог председника. Мандат генералног секретара траје четири године.

Надзорни одбор је независан и самосталан орган Странке. Надзорни одбор броји пет чланова, које бира Скупштина Странке. Надзорни одбор, на конститутивној седници, бира председника и заменика председника Надзорног одбора из реда својих чланова. Мандат чланова Надзорног одбора траје четири године. По питањима из своје надлежности Надзорни одбор доноси оцене и налаже надлежним органима предузимање конкретних мера. Надзорни одбор подноси извештај Скупштини Странке, а извештај о контроли финансијског пословања Странке најмање једном годишње Председништву Странке.

Суд части је независан и самосталан орган Странке. Чланове Суда части бира Скупштина Странке. Суд части на конститутивној седници, бира председника и заменика председника Суда части из свог састава. Суд части броји пет чланова, чији мандат траје четири године.

6) Финансирање и имовина странке

Странка демократске акције Санџака обезбеђује финансијска средства из јавних и приватних извора. Јавни извори су средства из буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и буџета јединица локалне самоуправе одобрена за финансирање редовног рада и трошкова изборне кампање.

Осим наведеног, одредбама члана 73. Статута је регулисано да приходе странке чине и чланарине, прилози правних и физичких лица, приходи од имовине Странке. Имовином странке располаже и управља Председништво Странке, односно одбори који су овлашћени од стране Председништва.

У случају престанка рада Странке, Статутом је уређено да се одлучује и о имовини Странке која се таквом одлуком може одредити само у корист неке од хуманитарних, културних и верских установа или се поклонити одговарајућој институцији која се бави заштитом националних права и очувањем идентитета Бошњака.

7) Општи акти Странке демократске акције Санџака

Опште акте странке доносе надлежни органи странке: Главни одбор странке и Председништво странке. Општи акти странке су: Статут, Правилник о раду секретаријата странке, Правилник о материјално финансијском пословању странке, Одлука о висини и начину плаћања чланарине и др.

У поступку ревизије је презентован Статут странке од 16. фебруара 2014. године и пречишћен текст од 9. децембра 2017. године.

Странка је Статутом утврдила: назив и седиште странке, програмске циљеве, заступника странке, симболе, печат и штамбиљ странке, јавност рада, сарадњу са политичким и другим организацијама у земљи и иностранству, колективно чланство, дисциплинске мере и искључење из чланства, организацију, територијалну организацију и органе странке, одлучивање и учешће на изборима, финансирање и имовину странке.

Председништво странке је 2. јула 2014. године донело Правилник о раду Секретаријата Странке демократске акције Санџака, којим је регулисано да се у оквиру Секретаријата странке обављају следећи послови: саветодавни, финансијско материјални, административно-правни послови, односи са јавношћу, информисање, маркетинг и пропаганда и технички послови. Рад секретаријата усмерава и контролише генерални секретар странке, а истим руководи шеф Секретаријата којег именује генерални секретар. Одредбама члана 3. наведеног Правилника о раду је регулисано да послове Секретаријата странке обављају чланови странке или стручни сарадници по девет систематизованих радних места.

Правилником о материјално финансијском пословању странке, донетим 8. децембра 2012. године, уређени су: начин остваривања прихода странке, начин организације и вођења књиговодства, књиговодствене исправе, пословне књиге, израда периодичних обрачуна и завршних рачуна, чување пословних књига и књиговодствених докумената, права и дужности руководиоца књиговодства, информисање чланова и органа странке, одговорност за руковање средствима и одговорност за правилно вођење књиговодства.

8) Улози оснивача – сопствени извори

Странка демократске акције Санџака на дан 31. децембар 2017. године нема исказане улоге у пословним књигама и финансијским извештајима за 2017. годину.

9) Информатичка инфраструктура

Странка демократске акције Санџака поседује рачунаре и рачунарску опрему.

10) Надзор над законитошћу рада политичких странака

Надзор над спровођењем Закона о политичким странкама врши министарство надлежно за послове управе, на основу одредаба члана 40. наведеног закона.

Контролу финансијских извештаја (редовно пословање и финансирање изборних кампања) спроводе Агенција за борбу против корупције и Државна ревизорска

институција, у складу са одредбама члана 31. и 34. Закона о финансирању политичких активности.

Ревизију правилности пословања обавља Државна ревизорска институција, у складу са одредбама члана 10. став 1. тачка 10) Закона о Државној ревизорској институцији.

2. КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ ПРАВИЛНОСТ ПОСЛОВАЊА

Ревизија правилности пословања према Закону о Државној ревизорској институцији је испитивање финансијских трансакција и одлука у вези са приходима и расходима, ради утврђивања да ли су односне трансакције извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима и за планиране сврхе. Прописи који су коришћени, у ревизији правилности пословања, као извори критеријума, су:

- Закон о финансирању политичких активности;
- Закон о политичким странкама;
- Закон о рачуноводству;
- Закон о раду;
- Закон о порезу на доходак грађана;
- Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање;
- Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица;
- Правилник о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друга правна лица;
- Правилник о садржини и форми образаца финансијских извештаја за друга правна лица;
- Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем;
- општа акта Странке демократске акције Санџака.

3. ИНТЕРНА ФИНАНСИЈСКА КОНТРОЛА

3.1. Финансијско управљање и контрола

Финансијско управљање и контрола су организовани као систем процедура и одговорности свих лица у странци.

Руководство странке је одговорно за успостављање организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у разматрање функција интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, а такође и суштински одређује допринос контролног окружења ефикасном функционисању интерне контроле. Осим руководства, у обезбеђивању постојања и функционисања интерне контроле значајну улогу имају и запослени.

Финансијско управљање и контрола обухваћени су кроз: контролно окружење, управљање ризицима, контролне активности, информисање и комуникације и праћење и процену система.

1) Контролно окружење

Систем интерне контроле код Странке демократске акције Санџака у 2017. години је уређен интерним општим и појединачним актима који се односе на пословање. Скупштина Странке демократске акције Санџака донела је Статут (пречишћен текст од 9. децембра 2017. године). Главни одбор странке је 8. децембра 2012. године донео Правилник о материјално - финансијском пословању Странке демократске акције Санџака, а председништво странке је 2. јула 2014. године донело Правилник о раду секретаријата странке.

Одредбама члана 31. став 1. Закона о финансирању политичких активности је прописано да статутом политичке странке, односно одговарајућом одлуком политичког субјекта, мора бити одређен начин обављања унутрашње контроле финансијског пословања и право чланова, односно бирача који подржавају изборну листу, да се упознају са приходима и расходима политичког субјекта.

Странка демократске акције Санџака је својим Статутом уредила да Надзорни одбор странке обавља унутрашњу контролу финансијског пословања и да подноси извештај Скупштини странке, а извештај о контроли финансијског пословања странке, најмање једном годишње Председништву странке.

Одредбама члана 56. Статута прописано је да Надзорни одбор странке прати и оцењује реализацију одлука органа странке на свим нивоима, као и огранака странке, разматра периодичне извештаје огранака, контролише употребу финансијских средстава странке, употребу и коришћење имовине у целини, било да је власништво странке или да странка њоме располаже по неком другом основу.

Одредбама члана 68. Статута је уређено да се за обављање стручних, административних, оперативних и материјално-техничких послова образује Секретаријат странке, о чему одлучује Председништво странке, а којим руководи Генерални секретар.

2) Управљање ризицима

Странка није интерним актима утврдила ризике којим је изложена у свом пословању.

3) Контролне активности

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство у писаном облику, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем донетог финансијског плана и планираних активности, задатака и програма. Политиком се дефинише шта треба радити, док поступци служе за спровођење дефинисане политике. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане, а то су: раздвајање дужности; ауторизација, овлашћење и одобравање; адекватно документовање; правила за приступ средствима и информацијама, интерна верификација и поуздано извештавање.

Одредбама члана 7. Закона о рачуноводству прописано је да правна лица и предузетници општим актом уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена, уређују интерне рачуноводствене контролне поступке, утврђују рачуноводствене политике, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене, састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, уређују кретање рачуноводствених исправа, утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

Међутим, у поступку ревизије су утврђене неправилности, које нису спречене системом интерне контроле, наведене у *Напоменама*: 5.1.1.; 5.1.2.; 5.1.4.; 5.1.6.; 5.1.7.; 5.2.2; 5.2.3.; на основу којих је утврђено да постоје значајни недостаци у интерним контролама, односно да Странка демократске акције Санџака није успоставила адекватан систем интерне контроле.

У поступку ревизије је утврђено, да је вршено књижење пословних промена без претходно спроведене интерне контроле, да су исплаћене дневнице за службена путовања у земљи без потписаних путних рачуна од стране подносилаца рачуна и исплатила трошкове службених путовања у земљи.

У поступку ревизије нису презентовани извештаји о контроли финансијског пословања странке сачињени од стране Надзорног одбора.

Налаз: Странка демократске акције Санџака није успоставила адекватан систем интерне контроле и уредила организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена, што није у складу са одредбама члана 7. став 1. Закона о рачуноводству.

Ризик: Недостаци у систему интерних контрола повећавају ризик од израде непоузданих финансијских извештаја и ризик од пословања које није у складу са прописима.

Препорука број 2: Препоручује се Странци демократске акције Санџака да успостави адекватан систем интерне контроле и уреди политике, процедуре и активности на начин који спречава пословање које није у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима и спречава састављање непотпуних и нереалних финансијских извештаја.

4) Информисање и комуникација

Одредбама члана 7. Закона о рачуноводству је прописано да се унос података у пословне књиге организује тако да омогући: контролу улазних података; контролу исправности унетих података; увид у промет и стање рачуна главне књиге; увид у хронологију обављеног уноса пословних промена; чување и коришћење података. Правно лице и предузетник који врши обраду података на рачунару дужан је да користи стандардни рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена.

У поступку ревизије је утврђено да рачуноводствени софтвер омогућава брисање прокњижених пословних промена јер се на рачуну главне књиге (5502 – Трошкови књиговодствених услуга) не налази износ од 76 хиљада динара који је евидентиран налогом за књижење од 15. марта 2017. године на основу рачуна Бироа за пружање

рачуноводствених и других услуга „КБ ДИФ 2010“, Нови Пазар и који су плаћени истог дана.

(4.1) Рачуноводствени систем

Оквир финансијског извештавања

Странка демократске акције Санџака води пословне књиге и сачињава финансијске извештаје у складу са Законом о рачуноводству⁷ и подзаконским актима донетим на основу тог закона, и то: Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица⁸, Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друга правна лица⁹ и Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за друга правна лица¹⁰.

Разврставање

На дан састављања финансијских извештаја за 2016. годину, Странка демократске акције Санџака се разврстала као микро правно лице, што је примењено на финансијско извештавање за 2017. годину, у складу са одредбама члана 6. Закона о рачуноводству.

Састављање Годишњег извештаја о пословању за 2017. годину

Странка демократске акције Санџака као микро правно лице, није дужна да саставља годишњи извештај о пословању за 2017. годину у смислу одредаба члана 29. став 4. Закона о рачуноводству.

Финансијско извештавање у складу са Законом о финансирању политичких активности

Годишњи финансијски извештај за 2017. годину од 14. априла 2018. године, укључујући Евиденцију прилога, Евиденцију о имовини и Извештај овлашћеног ревизора, Странка демократске акције Санџака је поднела Агенцији за борбу против корупције.

Организација рачуноводства

Главни одбор странке је 8. децембра 2012. године донео Правилник о материјално финансијском пословању Странке демократске акције Санџака којим је уређена организација рачуноводства и књиговодствено извештавање и информисање.

Чланом 4. Правилника је регулисано да се књиговодство води у складу са Законом о рачуноводству по принципу двојног књиговодства у посебно организованј служби.

Странка демократске акције Санџака је Уговором о пружању рачуноводствених услуга од 1. јануара 2017. године поверила вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја Бироу за пружање рачуноводствених и других услуга „КБ ДИФ 2010“.

⁷ „Службени гласник РС“, број 62/13

⁸ „Службени гласник РС“, бр. 118/13 и 95/14

⁹ „Службени гласник РС“, број 137/14

¹⁰ „Службени гласник РС“, број 137/14

Чланом 2. наведеног уговора је регулисано да вршилац услуга „КБ ДИФ 2010“ обавља следеће послове:

- врши контролу исправности документације која је предмет обраде, односно књижења;
- контира и књижи расположиву документацију према важећем Контном оквиру и садржају појединих рачуна у контном оквиру за предузећа и предузетнике;
- књижи пословне промене у дневнику, на рачунима главне књиге и води помоћне књиге у складу са Законом о рачуноводству;
- врши обрачун зарада;
- књижи благајнички дневник;
- врши обрачун амортизације и ревалоризације;
- обрађује пописне листе код годишњег пописа имовине и обавеза и даје упутства у току пописа;
- саставља финансијске извештаје за текућу пословну годину са стањем на дан 31. децембар;
- чува пословну документацију која је предмет обраде, односно књижења и пословне књиге;
- обавља и друге послове.

Странка демократске акције Санџака, као корисник услуга се обавезала да вршиоцу услуга доставља редовно и уредно књиговодствену документацију, најкасније у року од пет дана од момента настанка пословне промене, као и да пружа битне информације за правилно и ажурно вођење књиговодствене евиденције.

Одредбама члана 5. наведеног уговора је регулисано да документација која је предмет обраде мора бити уредна и веродостојна и у складу Законом о рачуноводству, као и да ће се обрађивати код вршиоца услуга. Наведени уговор из 2017. године је закључен на период од годину дана.

Пословне књиге и рачуноводствене исправе

Одредбама члана 9. Правилника о материјално финансијском пословању је регулисано да књиговодство странке води следеће пословне књиге на начин прописан законом: дневник, главну књигу, картотеку основних средстава, картотеку инвентара по местима, врсти, количини и вредности, благајнички извештај и др.

Одредбама члана 12. Правилника је регулисано да се књижење пословних промена врши само на основу веродостојних књиговодствених исправа, да се књиговодствене исправе састављају у тренутку настанка пословне промене, односно у тренутку њеног утврђивања, као и да књиговодствена исправа мора бити таква да недвосмислено показује насталу пословну промену и да садржи одговарајуће податке.

Чување докумената и књиговодствене евиденције уређено је одредбама члана 14. Правилника у коме је наведено да је одговоран шеф стручних служби странке.

Лица задужена за књиговодствене послове су одређена чланом 15. Правилника и то:

- именовано лице одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја, вођење књига и контакт са Агенцијом;
- шеф стручних служби странке;
- главни књиговођа;
- благајник;
- и друга лица која раде у књиговодству.

У вези са наведеним, Председништво странке је 18. јула 2016. године донело Одлуку о именовану лица овлашћеног за материјално-финансијско пословање странке, које је у својству законског заступника потписало финансијске извештаје за 2017. годину и овлашћено је да самостално располаже новчаним средствима на рачунима код пословних банака и код Министарства финансија-Управе за трезор.

Странка демократске акције Санџака нема закључен уговор о раду, нити уговор којим су уређена права, обавезе и одговорности лица којем је поверено вршење ових овлашћења, без заснивања радног односа.

Чланом 48. Закона о раду¹¹, прописано је да директор, односно други законски заступник послодавца може да заснује радни однос на неодређено или одређено време и да се радни однос заснива уговором о раду.

Истим чланом закона став 3. уређено је да се међусобна права, обавезе и одговорности директора који није засновао радни однос и послодавца уређују уговором.

Странка демократске акције Санџака у поступку ревизије није презентовала Уговор којим су уређена права, обавезе и одговорности лица коме је поверено вршење овлашћења за материјално-финансијско пословање странке и заступање странке, без заснивања радног односа.

Налаз: Странка демократске акције Санџака није уговором уредила међусобна права, обавезе и одговорности лица овлашћеног за материјално-финансијско пословање странке, које није засновало радни однос, што није у складу са одредбама члана 48. Закона о раду.

Ризик: Уколико се уговором не уреди међусобна права, обавезе и одговорности са лицем овлашћеним за материјално-финансијско пословање странке, постоји ризик од појаве непредвиђених околности.

Препорука број 3: Препоручује се Странци демократске акције Санџака да уговором уреди међусобна права, обавезе и одговорности лица овлашћеног за материјално-финансијско пословање странке.

(4.2) Састављање и достављање финансијских извештаја

СДА Санџака је сачинила Финансијске извештаје за 2017. годину за статистичке и друге потребе у складу са одредбама члана 35. Закона о рачуноводству и исте презентовала у поступку ревизије, као и одлуку о усвајању финансијских извештаја за 2017. године коју је донео Главни одбор странке 20. фебруара 2018. године.

Редовни годишњи финансијски извештаји за 2017. годину, достављени су Агенцији за привредне регистре – Регистру финансијских извештаја, о чему је дана 24. октобра 2018. године издата Потврда о јавном објављивању редовног годишњег финансијског извештаја и документације у којој је наведено да су исти достављени 1. јула 2018. године и евидентирани под бројем ФИН 202509/2018. Главни одбор Странке је 23. новембра 2018. године донео Одлуку о усвајању финансијских извештаја за 2017. годину.

¹¹ „Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14

(4.3) Рачуноводствене политике

Рачуноводствене политике су посебна начела, правила и пракса који служе за припремање и приказивање финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству, Статутом и прописима о финансирању политичких активности.

Одредбама члана 7. Закона о рачуноводству је регулисано да правна лица односно предузетници, општим актом, у складу са овим законом, између осталог утврђују и рачуноводствене политике.

Одредбама члана 3. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица¹² прописано је да микро и друго правно лице врши признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у појединачним финансијским извештајима у складу са законом, другим прописом, овим правилником и својим актом о рачуноводственим политикама.

Одредбама члана 6. наведеног правилника прописано је следеће: да су рачуноводствене политике специфични принципи, основе, конвенције, правила и праксе које пословни субјект примењује при састављању и презентацији финансијских извештаја, да при избору рачуноводствених политика пословни субјект треба да се придржава општих рачуноводствених начела, принципа и правила вредновања који су прописани овим правилником и који су применљиви на конкретну трансакцију, а да у случају када за конкретну ситуацију и трансакцију нису прописана одговарајућа начела и правила одредбама овог правилника, пословни субјект може применити критеријуме за признавање и вредновање имовине, обавеза, прихода и расхода и резултата пословања који су прописани МСФИ за МСП.

Странка демократске акције Санџака није интерним актом уредила рачуноводствене политике, односно специфичне принципе и правила који се примењују при састављању и презентацији финансијских извештаја.

Налаз: Странка демократске акције Санџака није својим општим актом уредила рачуноводствене политике, односно специфичне принципе и правила који се примењују при састављању и презентацији финансијских извештаја, што није у складу са одредбама члана 7. Закона о рачуноводству и члана 3 и 6. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.

Ризик: Уколико Странка демократске акције Санџака општим актом не уреди своје рачуноводствене политике на прописан начин, може доћи до погрешног признавања и вредновања наведених позиција у финансијским извештајима, услед чега се нетачно приказује финансијски положај странке у целини.

Препорука број 4: Препоручује се Странци демократске акције Санџака да својим општим актом уреди рачуноводствене политике у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.

5) Праћење и процена система

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контроле његове адекватности, функционалности, као и

¹² „Службени гласник РС“, бр. 118/13 и 95/14

одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности. Праћење и процена система се изводи на више начина, текућим увидом, самопроцењивањем и др.

4. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН

За контролу финансијског пословања и извештавање о реализацији финансијских елемената програмских активности, неопходно је састављање и доношење финансијског плана за сваку пословну годину, као и праћење реализације истог.

Одредбама члана 50. став 1. тачка 8) Статута Странке демократске акције Санџака прописана је надлежност председништва за доношење финансијског плана странке и разматрање предлога финансијског извештаја.

У поступку ревизије презентована је Одлука о финансијском плану Странке демократске акције Санџака која је донета на редовној седници Главног одбора странке одржаној 23. децембра 2016. године.

Наведеном одлуком планирани су укупни приходи у износу од 15.500 хиљада динара и укупни расходи у износу од 15.500 хиљада динара.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

5.1. Биланс стања

Попис имовине и обавеза

Одредбама члана 16. став 2. Закона о рачуноводству прописано је да правно лице, односно предузетник врши попис имовине и обавеза и усклађује стање по књигама са стањем по попису на крају пословне године.

Чланом 9. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем прописано је да попис обухвата: утврђивање стварних количина имовине која се пописује мерењем, бројањем, проценом и сличним поступцима, ближе описивање пописане имовине, као и уношење података у пописне листе; уписивање у пописне листе природних промена насталих у периоду вршења пописа пре и после 31. децембра године за коју се врши попис и свођење на стање на дан 31. децембра те године; уношење књиговодственог природног стања имовине у пописне листе; утврђивање природних разлика између стања утврђеног пописом и књиговодственог стања; уношење цена пописане имовине; вредносно обрачунавање пописане имовине и састављање извештаја о извршеном попису.

Одредбама члана 12. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем прописано је да се попис финансијских пласмана, потраживања и обавеза врши према стању у пословним књигама, под условом да је њихово усклађивање са дужницима и повериоцима извршено најмање једном годишње и да о томе постоји веродостојна исправа. Финансијски пласмани, потраживања и обавезе за које не постоји уредна документација исказују се у посебним пописним листама.

Одредбама члана 13. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем уређено је да се о извршеном попису саставља извештај који садржи: стварно и књиговодствено стање имовине и обавеза; разлике између стварног стања утврђеног пописом и књиговодственог стања;

узроке неслагања између стања утврђеног пописом и књиговодственог стања; предлоге за ликвидацију утврђених разлика (пребијање мањкова и вишкова насталих по основу замена, начин накнађивања мањкова и приходовања вишкова, отписивања застарелих потраживања, приходовања застарелих обавеза и др.); начин књижења; примедбе и објашњења лица који рукују, односно која су задужена материјалним и новчаним вредностима о утврђеним разликама, као и друге примедбе и предлоге комисије за попис, односно лица из члана 6. овог правилника у вези са пописом.

Председништво странке је 6. децембра 2017. године донело Одлуку о формирању комисије за попис имовине, обавеза и потраживања Странке демократске акције Санџака за 2017. годину.

Одлуку о усвајању Извештаја о попису имовине Странке демократске акције Санџака за 2017. годину је донело Председништво Странке на седници одржаној 19. јануара 2018. године.

У поступку ревизије није презентован извештај о попису сачињен у складу са одредбама члана 13. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, већ су презентоване само пописне листе опреме за 2017. годину. Пописна комисија у наведеним пописним листама опреме није исказала набавну вредност код свих ставки опреме, што није у складу са одредбом члана 9. наведеног правилника.

Странка демократске акције Санџака није извршила попис следећих позиција имовине и обавеза исказаних у Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године:

- залихе (плаћени аванси) у износу од 864 хиљаде динара;
- друга потраживања у износу од 512 хиљада динара;
- готовински еквиваленти и готовина у износу од 2.372 хиљаде динара;
- дугорочна резервисања у износу од 1.105 хиљада динара и
- обавезе из пословања 246 хиљада динара.

СДА Санџака је предузела мере у циљу отклањања утврђене неправилности и у поступку ревизије у новембру 2018. године формирала комисију за утврђивање разлика између стварног и књиговодственог стања и то за:

- Некретнине, постројења и опрему - група рачуна 02;
- Залихе на класи 1;
- Друга потраживања група рачуна 22;
- Готовинске еквиваленте (благајну) – група рачуна 24

Комисија је сачинила Извештај о утврђеним разликама између стварног и књиговодственог стања, којим је обухваћено следеће:

- Опрема;
- Залихе (плаћени аванси);
- Готовински еквиваленти и готовина.

Главни одбор Странке, на седници одржаној 23. новембра 2018. године донео је Одлуку о усвајању Извештаја о утврђеним разликама између стварног и књиговодственог стања број 287-01/2018, а налогом за књижење број 0013/18 од 23. новембра 2018. године извршено је евидентирање у пословним књигама у складу са наведеним документима. (Веза: Напомене 5.1.1; 5.1.2 и 5.1.4)

Налаз: Странка демократске акције Санџака није извршила годишњи попис обртне имовине у износу од 3.748 хиљада динара и обавеза у износу од 1.351 хиљада динара исказаних у Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године, односно није утврдила стварно стање, нити је вршила усклађивање књиговодственог стања ове имовине и обавеза са стварним стањем на дан биланса, што није у складу са одредбама члана 16. Закона о рачуноводству и члана 12 и 13. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Ризик: Невршење редовног годишњег пописа имовине и обавеза, указује да постоји ризик од нетачног исказивања имовине и обавеза у пословним књигама и финансијским извештајима странке на дан биланса стања.

Препорука број 5: Препоручује се Странци демократске акције Санџака да примени одговарајуће интерне контроле у циљу да се врши годишњи попис целокупне обртне имовине и обавеза у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

5.1.1. Некретнине, постројења и опрема (група рачуна 02)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
Некретнине, постројења и опрема		
Некретнине, постројења и опрема	4.869	4.869
Остала опрема	5.239	-
<i>Укупно:</i>	<i>10.108</i>	<i>4.869</i>
Исправка вредности опреме	<u>(2.096)</u>	<u>(1.607)</u>
Свега:	8.012	3.262

Набавна вредност некретнина, постројења и опреме исказана је у пословним књигама и финансијским извештајима у укупном износу од 10.108 хиљада динара на дан 31. децембар 2017. године.

У току 2017. године извршено је повећање набавне вредности опреме у износу од 5.239 хиљада динара, које се односи на набавку једног возила VW Passat 2.0 TDI произведеног 2017. године, по рачуну „Porsche Leasing SCG“ д.о.о. Београд од 17. октобра 2017. године.

Плаћање аванса у износу од 1.769 хиљада динара за набавку наведеног возила је извршено 17. октобра 2017. године, са рачуна Странке демократске акције Санџака који се води код Управе за трезор - Министарство финансија број 840-1634763-11.

Странка демократске акције Санџака је дана 1. новембра 2017. године закључила Уговор о давању на коришћење наведеног путничког (службеног возила), на неодређено време без накнаде, са Бошњачким националним вијећем/Националним саветом бошњачке националне мањине, Нови Пазар, због чега нисмо могли да се уверимо да је возило набављено за обављање редовног рада странке.

Осим наведеног, у поступку ревизије је презентован Уговор о давању на коришћење путничког возила марке Passat 2.0 TDI произведен 2009. године на неодређено време, без накнаде који је закључен 1. децембра 2014. године са Бошњачким националним вијећем/Националног савета бошњачке националне мањине, Нови Пазар.

Одредбама члана 19. Закона о финансирању политичких активности¹³ је регулисано да се средства за финансирање редовног рада политичких субјеката користе за функционисање и пропагирање идеје политичког субјекта и подразумевају: рад са бирачима и чланством, трошкове превоза и одржавања скупова, трошкове промоције, рекламног материјала и публикација, трошкове истраживања јавног мњења, обуке, међународну сарадњу, трошкове зарада и накнада запослених, комуналне трошкове, као и трошкове за друге сличне активности. Средства за финансирање редовног рада политичких субјеката користе се и за финансирање трошкова изборне кампање, у складу са овим законом.

Налаз: Нисмо се уверили да је возило исказано у пословним књигама VW Passat 2.0 TDI по набавној вредности у износу од 5.239 хиљада динара набављено за обављање редовног рада странке, јер је дато на коришћење на неодређено време без накнаде Бошњачком националном вијећу/Националном савету бошњачке националне мањине, Нови Пазар.

Ризик: Уколико се врши давање возила на коришћење другим правним лицима, постоји ризик да возило не служи за обављање редовног рада странке у складу са Законом о финансирању политичких активности.

Одредбама члана 11. Закона о рачуноводству је регулисано да су помоћне књиге аналитичке евиденције које се воде одвојено за нематеријална улагања, некретнине, постројења и опрему, инвестиционе некретнине, дугорочне финансијске пласмане, залихе, потраживања, обавезе и др.

У поступку ревизије презентована је *аналитичка евиденција опреме* на којој је исказано 30 ставки опреме, укупне набавне вредности 3.279 хиљада динара, исправке вредности у износу од 489 хиљада динара и садашње вредности у износу од 2.791 хиљада динара. СДА Санџака је у пословним књигама исказала трошкове амортизације за 2017. годину, на основу наведене евиденције у износу од 489 хиљада динара. (*Веза: Напомена 5.2.6*)

Пописна листа опреме са стањем на дан 31. децембар 2017. године презентована у поступку ревизије садржи укупно 105 ставки, од чега 73 ставке не садрже набавну вредност опреме. Укупна садашња вредност опреме исказана у наведеној пописној листи опреме износи 7.997 хиљада динара.

Вредност опреме исказана у пословним књигама на дан 31. децембар 2017. године по набавној вредности од 10.108 хиљада динара и исправци вредности од 2.096 хиљада динара није усаглашена са исказаним стањем у пописним листама, нити су међусобно усаглашене аналитичка евиденција са синтетиком.

Осим наведеног, пописна листа опреме не садржи књиговодствено стање, нити разлике између стварног и књиговодственог стања, што није у складу са одредбама члана 9 и 13. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

СДА Санџака је у поступку ревизије предузела мере у циљу отклањања утврђене неправилности и сачинила аналитички преглед опреме, тако да све ставке садрже набавну вредност опреме.

У вези са наведеним, Председништво странке је донело Одлуку о формирању комисије за утврђивање разлика између стварног и књиговодственог стања у новембру

¹³ „Службени гласник РС“, бр.43/11 и 123/14

2018. године. Наведена комисија је сачинила извештај који је усвојен Одлуком Главног одбора странке на седници одржаној 23. новембра 2018. године.

У Извештају комисије за утврђивање разлика између стварног и књиговодственог стања се наводи да је на основу пописне листе основних средстава – опреме Централе и огранака Нови Пазар, Тутин, Сјеница, Пријепоље и Прибој, комисија утврдила да садашња вредност опреме износи 8.726 хиљада динара, а увидом у пословне књиге утврдила да садашња вредност опреме износи 8.012 хиљада динара и да је утврђена разлика 714 хиљада динара.

Такође, комисија је предложила Главном одбору Странке да одобри усклађивање пословних са стварним стањем за утврђену разлику у износу од 714 хиљада динара у корист добити из претходних година.

СДА Санџака је налогом за књижење 0013/18 од 23. новембра 2018. године у пословним књигама евидентирала повећање набавне вредности опреме у износу од 714 хиљада динара у корист вишка прихода над расходима (рачун 340), на основу Одлуке Главног одбора од 23. новембра 2018. године и Извештаја комисије у коме је наведено да разлика између утврђене садашње вредности опреме од 8.726 хиљада динара и исказане садашње вредности у пословним књигама износи 714 хиљада динара.

На основу наведеног, утврђено је да набавна вредност опреме исказана у пословним књигама, након корекције на дан 23. новембра 2018. године износи 10.823 хиљаде динара, а исправка вредности 2.096 хиљада динара.

Увидом у презентована документа на основу којих је сачињен Извештај комисије, утврђено је да СДА Санџака није унела у пописне листе:

- књиговодствено натурално стање опреме које је исказано по набавној вредности од 10.108 хиљада динара и исправци вредности вредности од 2.096 хиљада динара;
- натуралне разлике између стварног и књиговодственог стања опреме, као ни њихове вредности.

Исказана набавна вредност и исправка вредности у аналитичком прегледу, на основу кога је сачињен Извештај комисије за утврђивање разлика између стварног и књиговодственог стања, није усклађена са књиговодственим стањем опреме на дан 23. новембар 2018. године, исказаним по набавној вредности од 10.823 хиљаде динара и исправци вредности од 2.096 хиљада динара.

Исправка вредности опреме

Исправка вредности опреме је исказана у пословним књигама на дан 31. децембар 2017. године у износу од 2.096 хиљада динара, од чега се износ од 1.607 хиљада динара односи на извршену исправку вредности у ранијим годинама, а део од 489 хиљада динара на обрачунату амортизацију у 2017. години. У току 2017. године није било смањења исправке вредности опреме.

Налаз: Странка демократске акције Санџака је исказала у пословним књигама опрему по набавној вредности од 4.869 хиљада динара и исправци вредности од 2.096 хиљада динара, за коју је у поступку ревизије презентована аналитичка евиденција која није усаглашена са синтетичком евиденцијом и пописне листе са стањем на дан 31. децембар 2017. године које не садрже набавну вредност свих ставки пописане опреме, књиговодствено стање, нити разлике између стварног и књиговодственог стања, што

није у складу са одредбама члана 9. и 13. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Ризик: Уколико се не изврши попис опреме на прописан начин и усклађивање аналитичке и синтетичке евиденције са пописаним стањем, настаје ризик од губитка и неовлашћеног коришћења опреме.

Препорука број 6: Препоручује се Странци демократске акције Санџака да врши попис опреме на прописан начин, односно да унесе у пописне листе књиговодствено натурално стање опреме, утврди натуралне разлике између стварног и књиговодственог стања опреме, као и њихову набавну и исправку вредности и да врши усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем.

Предузете мере у поступку ревизије: СДА Санџака је сачинила аналитички преглед опреме, у коме је исказана набавна вредност свих ставки опреме.

5.1.2. Залихе (Класа 1)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
Плаћени аванси		
„Паук сервис“ д.о.о, Нови Пазар	728	728
„Porsche leasing“ д.о.о, Београд	-	2.364
„Две липе“ д.о.о, Сјеница	45	45
Остало	<u>91</u>	<u>91</u>
Свега:	864	3.228

Укупан износ плаћених аванса исказан у пословним књигама у износу од 864 хиљаде динара из ранијих година, није обухваћен пописом нити је извршено усаглашавање са добављачима. У поступку ревизије нису презентована документа на основу којих су исказани плаћени аванси, због чега се нисмо уверили у висину плаћених аванса.

СДА Санџака је предузела мере у циљу отклањања утврђене неправилности и у новембру 2018. године формирала комисију за утврђивање разлика између стварног и књиговодственог стања залиха на класи 1.

Наведена комисија је сачинила Извештај о утврђеним разликама између старног и књиговодственог стања, чији саставни део је пописна листа залиха (плаћених аванса) у укупном износу од 934 хиљаде динара која се односи на: „Паук сервис“ д.о.о, Нови Пазар у износу од 728 хиљада динара, „Две липе“ д.о.о, Сјеница у износу од 45 хиљада динара, „NIS GAZPROM NEFT“ у износу од 70 хиљада динара и остало у износу од 91 хиљада динара.

Осим наведеног, комисија је предложила Главном одбору Странке да се изврши укидање залиха (плаћених аванса) у наведеном износу, из разлога што није у могућности да се изврши повраћај, а на терет добити из претходног периода.

Главни одбор Странке, на седници одржаној 23. новембра 2018. године донео је Одлуку о усвајању Извештаја о утврђеним разликама између стварног и књиговодственог стања број 287-01/2018. Налогом за књижење број 0013/18 од 23. новембра 2018. године искњижени су наведени плаћени аванси.

Налаз: Нисмо се уверили у висину плаћених аванса исказаних у пословним књигама и финансијским извештајима у износу од 864 хиљада динара, јер у поступку ревизије нису презентована документа на основу којих је извршено плаћање.

Предузете мере у поступку ревизије: Странка демократске акције Санџака је у новембру 2018. године формирала комисију која је утврдила разлике између стварног и књиговодственог стања плаћених аванса, а Главни одбор странке је 23. новембра 2018. године донео Одлуку о усвајању Извештаја којим је предложено да се изврши укидање датих аванса у износу од 934 хиљаде динара, због тога што нема могућности да се изврши њихов повраћај.

У току 2017. године плаћени аванси у ранијим годинама од 2.364 хиљаде динара су умањени без рачуноводствених исправа, што није у складу са одредбама члана 8. Закона о рачуноводству.

За наведени износ умањене су обавезе по основу лизинга на рачуну 416 према „Porsche Leasing SCG“ д.о.о, Београд, а које су исказане по факури наведеног добављача од 17. октобра 2017. године.

У поступку ревизије, СДА Санџака је предузела мере у циљу отклањања утврђене неправилности и извршила исправку књижења налогом за књижење број 0012/18 од 21. новембра 2018. године, којим је повећала плаћене авансе и обавезе за износ од 2.364 хиљаде динара.

Налаз: Странка демократске акције Санџака је приказала у пословним књигама и финансијским извештајима мање плаћене авансе за износ од 2.364 хиљаде динара и мање обавезе по основу финансијског лизинга, што није у складу са одредбама члана 8. Закона о рачуноводству.

Ризик: Уколико се настави са књижењем без рачуноводствених исправа постоји ризик неоснованог умањења имовине.

Предузете мере у поступку ревизије: Странка демократске акције Санџака је у 2018. години повећала стање плаћених аванса и обавезе по основу финансијског лизинга за износ од 2.364 хиљаде динара који су мање исказани у пословним књигама и финансијским извештајима за 2017. годину.

5.1.3. Друга потраживања (група рачуна 22)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
Друга потраживања		
Аконтација за службено путовање	88	88
Остала друга потраживања	<u>424</u>	<u>424</u>
Свега:	512	512

Друга потраживања у износу од 512 хиљада динара су исказана у пословним књигама у претходним годинама, за која у поступку ревизије нису презентована документа.

Налаз: Нисмо се уверили у висину других потраживања исказаних у пословним књигама у износу од 512 хиљада динара, јер Странка демократске акције Санџака у поступку ревизије није презентовала документа на основу којих су евидентирана наведена потраживања.

5.1.4. Готовински еквиваленти и готовина (група рачуна 24)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
Готовински еквиваленти и готовина		
Министарство финансија - Управа за трезор	1.130	1
Текући рачуни код пословних банака	970	583
Прелазни рачуни	122	113
Новчана средства код банке - Виза	111	103
Платне картице	<u>39</u>	<u>3</u>
Свега:	2.372	803

Странка демократске акције Санџака је исказала у пословним књигама и финансијским извештајима новчана средства у укупном износу од 2.372 хиљаде динара, од чега се износ од 1.130 хиљада динара односи на средства на рачуну која се воде код Управе за трезор, а износ од 970 хиљада динара на средства на текућим рачунима код пословних банака.

Осим наведеног, странка је исказала у пословним књигама и финансијским извештајима новчана средства на осталим рачунима (прелазним рачунима и по платним картицама) у износу од 272 хиљаде динара која нису потврђена од стране пословних банака.

Стање средстава код пословних банака Странке демократске акције Санџака исказано је у пословним књигама на дан 31. децембар 2017. године на следећим рачунима:

Табела број 1.

Преглед новчаних средстава на текућим рачунима код пословних банака

Рб	Пословна банка	Рачун	у 000 динара		
			31.12.2017.		Разлика
			Стање по књигама	Према подацима пословних банака	
1	Текући рачун – АИК банка а.д. Београд	105-420200-41	159	158	1
2	Текући рачун Нови Пазар – „Banca Intesa“ а.д. Београд	160-407088-42	155	154	1
3	Текући рачун Сјеница – „Banca Intesa“ а.д. Београд	160-407095-21	305	305	0
4	Текући рачун Пријепоље - „Banca Intesa“ а.д. Београд	160-407094-24	6	6	0
5	Текући рачун Прибој - „Banca Intesa“ а.д. Београд	160-407092-30	23	34	-11
6	Текући рачун – Огранак Пријепоље	-	16	-	16
7	Текући рачун - Сјеница	-	105	-	105
8	Текући рачун - Комерцијална банка а.д. Београд	205-216064-50	201	216	-15
Укупно:			970	873	97

Стање на текућим рачунима, које је исказано у пословним књигама и финансијским извештајима у укупном износу од 121 хиљаде динара (Огранак Пријепоље - 16 хиљада динара и Сјеница - 105 хиљада динара), није потврђено од стране банака, нити су у поступку ревизије презентована документа која потврђују наведено стање.

У поступку ревизије, СДА Санџака је предузела мере и формирала комисију која је утврдила разлике између стварног и књиговодственог стања. Главни одбор Странке је 23. новембра 2018. године усвојио Извештај комисије од 23. новембра 2018. године која је истовремено предложила да се изврши затварање прелазног рачуна на коме је исказано стање средстава у износу од 121 хиљада динара и стање новчаних средстава код банке (виза) у износу од 111 хиљада динара, на терет нераспоређеног вишка прихода над расходима, а да се новчана средства у благајни у износу од 87.160 динара уплате на рачун код банке, односно да се стање у благајни сведе на нулу.

У вези са наведеним, презентован је налог за књижење број 0013/18 од 23. новембра 2018. године којим су искњижена новчана средства у укупном износу од 232 хиљаде динара, на терет нераспоређеног вишка прихода над расходима и копија уплатнице оверена 23. новембра 2018. године, којом се врши уплата готовине у износу од 87 хиљада динара на текући рачун СДА Санџака.

Налаз: Странка демократске акције Санџака је у финансијским извештајима више приказала стање готовине у износу од 369 хиљада динара од стања исказаног на изводима пословних банака, што није у складу са одредбама члана 22. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима за микро и друга правна лица, а у вези са одредбама члана 22. Закона о рачуноводству.

Ризик: Неусаглашено стање готовине са банкама код којих се воде текући рачуни и у благајни, настаје ризик од погрешног приказивања имовине у финансијским извештајима и пословним књигама.

Предузете мере у поступку ревизије: Странка демократске акције Санџака је на основу Одлуке Главног одбора Странке у 2018. години искњижила из пословних књига новчана средства исказана на прелазним рачунима у износу од 232 хиљаде динара на терет рачуна нераспоређеног вишка прихода над расходима, а готовину у износу од 87 хиљада динара уплатила на текући рачун странке.

У поступку ревизије, утврђено је да Странка демократске акције Санџака у пословним књигама није евидентирала промет по 11 извода од банака из 2017. године и то:

Табела број 2.

Промет на текућим рачунима који није евидентиран у пословним књигама

у динарима

Рб	Пословна банка	Рачун	Извод из пословне банке			Исплате	Уплате
			Број	Датум	Опис		
1	АИК банка а.д. Београд	105-420200-41	39	31.10.2017	Вођење текућег рачуна	300,00	
2	„Banca Intesa“ а.д. Београд	160-407088-42	40	31.8.2017	Вођење текућег рачуна	595,00	
3	„Banca Intesa“ а.д. Београд	160-407095-21	44	30.9.2017	Вођење текућег рачуна	595,00	
4	„Banca Intesa“ а.д. Београд	160-407095-21	60	30.11.2017	Вођење текућег рачуна	295,00	

Напомене уз Извештај о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Странке демократске акције Санџака Нови Пазар за 2017. годину

5		1	4.1.2017	Исплата готовине	22.000,00	
6		2	10.1.2017	Обрачун тарифе за услуге ПП	110,00	
7		3	31.1.2017	Вођење текућег рачуна	495,00	
8	„Banca Intesa“ а.д. Београд	4	2.3.2017	Општина Прибој - промет робе и услуга		5.746,17
9		5	31.3.2017	Вођење текућег рачуна	595,00	
10		6	28.12.2017	Општина Прибој - промет робе и услуга		29.420,61
11		7	30.12.2017	Вођење текућег рачуна	595,00	
Укупно:					25.580,00	35.166,78
Салдо:						9.586,78

Почетно стање новчаних средстава у 2017. години исказано у пословним књигама на текућем рачуну код Комерцијалне банке је мање за 15 хиљада динара у односу на стање по изводу банке број 1 од 4. јануара 2017. године.

Ради отклањања утврђене неправилности, СДА Санџака је 21. новембра 2018. године налогом за књижење број 0012/2018 евидентирала промет новчаних средстава на текућим рачунима по основу 11 извода који нису били евидентирани у пословним књигама у 2017. години.

Налаз: Странка демократске акције Санџака није евидентирала у пословним књигама и приказала у финансијским извештајима стање и промет новчаних средстава за пет текућих (пословних) рачуна, због чега је приказано мање: почетно стање готовине на текућем рачуну за 2017. годину у износу од 15 хиљада динара, уплате новчаних средстава у износу 35 хиљада динара, исплате новчаних средстава у износу од 26 хиљада динара и стање на текућим рачунима на дан 31. децембар 2017. године у износу од 24 хиљада динара, што није у складу са одредбама члана 7. Закона о рачуноводству.

Ризик: Уколико се не врши евидентирање свих пословних промена, настаје ризик од непоузданих финансијских извештаја.

Предузете мере у поступку ревизије: Странка демократске акције Санџака је у 2018. години евидентирала промет новчаних средстава на текућим рачунима по основу 11 извода који нису били евидентирани у пословним књигама у 2017. години.

Прелазни рачун

У пословним књигама Странке демократске акције Санџака на дан 31. децембар 2017. године на прелазним рачунима исказана су новчана средства у износу од 121 хиљада динара, од чега се износ од 116 хиљада динара односи на промет из претходних година.

Благајна

Одредбама члана 11. став 10. Закона о рачуноводству регулисано је да се у дневник благајне уносе пословне промене које настају по основу готовине и других вредности које се воде у благајни правног лица; да се у дневник благајне закључује на крају сваког радног дана и доставља рачуноводству истог, а најкасније наредног дана.

Странка демократске акције Санџака у 2017. години није водила благајну, односно није уносила у дневник благајне пословне промене настале по основу готовине.

У поступку ревизије је утврђено да је Странка демократске акције Санџака подизала готов новац са рачуна и примала уплате чланарина у готовом новцу који није уносила у дневник благајне. Нисмо били у могућности да утврдимо укупан износ примљеног готовог новца који није евидентиран у благајни, јер у поступку ревизије нису презентоване све признанице по основу уплата готовог новца. (Веза: Напомена 5.2.2.)

У наставку се даје преглед исплата готовог новца са текућих рачуна које нису евидентирани у благајни:

Табела број 3.

Подигнута готовина која није евидентирана у благајни странке

у динарима

Пословна банка	Извод		Рачун	Износ
	Број	Датум		
„Banca Intesa“ а.д. Београд	1	4.1.2017	160-407092-30	22.000,00
„Banca Intesa“ а.д. Београд	5	21.2.2017	160-407088-42	17.200,00
„Banca Intesa“ а.д. Београд	5	21.2.2017	160-407088-42	13.800,00
„Banca Intesa“ а.д. Београд	8	28.3.2017	160-407088-42	18.516,00
„Banca Intesa“ а.д. Београд	8	28.3.2017	160-407088-42	10.000,00
Укупно:				81.516,00

Налаз: Странка демократске акције Санџака није уносила пословне промене по основу готовине у дневник благајне, што није у складу са чланом 11. став 10. Закона о рачуноводству.

Ризик: Уколико се не води благајна постоји ризик од неовлашћеног коришћења готовог новца.

Препорука број 7: Препоручује се Странци демократске акције Санџака да промет готовог новца евидентира у благајни у складу са прописима о рачуноводству и благајничком пословању.

5.1.5. Дугорочна резервисања (група рачуна 40)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
Дугорочна резервисања		
„Porsche Leasing SCG“ д.о.о, Београд	1.105	-
Свега:	1.105	-

Дугорочна резервисања исказана у Билансу стања у износу од 1.105 хиљада динара се односе на обавезе према „Porsche Leasing SCG“ д.о.о, Београд по рачуну од 17. октобра 2017. године на износ од 5.239 хиљада динара за извршену набавку возила марке VW Passat у 2017. години.

Странка демократске акције Санџака је у вези са наведеним платила аванс од 1.769 хиљада динара 17. октобра 2017. године.

Увидом у план отплате корисника лизинга од 16. октобра 2017. године утврђено је да преостали дуг на дан 31. децембар 2017. године износи EUR 28.743 и да се наведени износ односи на две рате које доспевају 15. октобра 2018. године и 15. октобра 2019. године.

Странка демократске акције Санџака је дана 18. октобра 2017. године неосновано умањила обавезе према „Porsche Leasing SCG“ д.о.о, Београд за износ од 2.365 хиљада динара и плаћене авансе из ранијих година. (Веза: Напомена 5.1.2.)

5.1.6. Обавезе из пословања (група рачуна 43)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
Обавезе из пословања		
Добављачи у земљи	<u>246</u>	<u>121</u>
Свега:	246	121

У финансијским извештајима Странке демократске акције Санџака на дан 31. децембар 2017. године исказане су обавезе из пословања у износу од 246 хиљада динара, које су мање од стања исказаног у пословним књигама за износ од 284 хиљаде динара.

У пословним књигама странке исказане су обавезе из пословања у износу од 530 хиљада динара које се односе на обавезе по основу закупа из претходних година у износу од 246 хиљада динара, обавезе према „Дипос“ д.о.о, Београд у износу од 86 хиљада динара, „Dasic tours“ д.о.о, Нови Пазар у износу од 61 хиљада динара, „Lukoil Srbija“ а.д, Београд у износу од 51 хиљада динара, Књиговодствени биро „КБ ДИФ 2010“, Нови Пазар у износу од 15 хиљада динара и др.

Осим наведеног, у пословним књигама исказани су дати аванси - претплате према добављачима у укупном износу од 284 хиљаде динара, а који се односе на следеће:

Табела број 4.

Плаћени аванси добављачима исказани у пословним књигама

у 000 динара

Рб	Назив добављача	Стање на дан 31.12.2017.		Усаглашено	Попис
		Дугује	Потражује		
1	Физичко лице	84		не	не
2	Агенција за изнајмљивање „Profі power“, Крагујевац	43		не	не
3	Физичко лице	40		не	не
4	Центар за бошњачке студије, Тутин	25		не	не
5	„Мерак“ д.о.о, Нови Пазар	20		не	не
6	Асад Качапор ПР - трговинска радња, Тутин	13		не	не
7	Физичко лице	12		не	не
8	„Serbia broadband - srpske kablovske mreže“ д.о.о, Београд	12		не	не
9	Остали	35		не	не
Укупно:		284			

У поступку ревизије презентована су документа на основу којих је извршено плаћање добављачима у укупном износу од 152 хиљаде динара, а који нису евидентирани у пословним књигама у 2017. години и то: рачун добављача Трговина Качапор ПР - трговинска радња, Тутин од 14. августа 2017. године на износ од 13 хиљада динара, рачун добављача Агенција „Profі power“, Крагујевац од 15. јануара 2017. године у износу од 43 хиљаде динара и обрачуни пореза на приходе од

непокретности по уговорима о закупу закљученим са два физичка лица од 31. августа 2017. године у укупном износу од 96 хиљада динара.

Међутим, СДА Санџака није презентовала документа на основу којих су извршена плаћања добављачима у укупном износу од 132 хиљаде динара.

Странка демократске акције Санџака није извршила усаглашавање обавеза са добављачима у износу од 530 хиљада динара, нити попис обавеза са стањем на дан 31. децембар 2017. године. (Веза: тачка 5.1.)

Налаз: Странка демократске акције Санџака је у финансијским извештајима исказала мање обавезе из пословања и мање дате авансе за износ од 284 хиљаде динара.

Препорука број 8: Препоручује се Странци демократске акције Санџака да изврши усаглашавање стања обавеза из пословања са добављачима.

У пословним књигама Странке демократске акције Санџака искњижени су дати аванси добављачима из ранијих година у укупном износу од 378 хиљада динара на терет осталих расхода дана 31. децембра 2017. године. Странка демократске акције Санџака је искњижила наведене дате авансе, без рачуноводствених исправа, односно без одлуке надлежног органа, што није у складу са одредбама члана 8. Закона о рачуноводству и члана 14. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Налаз: Странка демократске акције Санџака је без одлуке надлежног органа искњижила из пословних књига дате авансе добављачима из ранијих година у укупном износу од 378 хиљада динара и по том основу исказала остале расходе у наведеном износу, што није у складу са одредбама члана 8. Закона о рачуноводству и члана 14. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Препорука број 9: Препоручује се Странци демократске акције Санџака да успостави контролне активности које ће да обезбеде да се књижење пословних промена врши на основу веродостојних рачуноводствених исправа.

5.1.7. Пасивна временска разграничења (49 осим 498)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
Пасивна временска разграничења		
Одложени приходи и примљене донације	<u>10.383</u>	<u>9.186</u>
Свега	<u>10.383</u>	<u>9.186</u>

Одредбама члана 29. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица регулисано је да се у оквиру пасивних временских разграничења исказују унапред наплаћени приходи и трошкови текућег периода за које није примљена исправа или кад обавеза плаћања настаје у будућем периоду. У оквиру пасивних временских разграничења исказују се приходи и примљене донације са наменом утврђеном уговором.

Одредбама члана 24. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица регулисано је да је капитал сопствени извор

финансирања имовине који представља остатак вредности имовине пословног субјекта после одбитка свих његових обавеза; да се капитал састоји између осталог од добитка из ранијих година и добитка текуће године; да је добитак или губитак текућег обрачунског периода део капитала, као резултат вишка прихода над расходима, односно вишка расхода над приходима остварених у текућем обрачунском периоду.

Странка демократске акције Санџака је исказала на рачуну пасивних временских разграничења износ од 10.383 хиљаде динара, од чега се износ од 2.724 хиљаде динара односи на вишак прихода над расходима исказан у Билансу успеха за период 1. јануар - 31. децембар 2017. године.

Странка демократске акције Санџака је предузела мере у циљу отклањања утврђене неправилности и у 2018. години налогом за књижење број 0012/18 од 21. новембра 2018. године умањила пасивна временска разграничења за износ од 2.724 хиљаде динара и исказала вишак прихода над расходима на рачуну 3400.

Налаз: Странка демократске акције Санџака је исказала већа пасивна временска разграничења за износ од 2.724 хиљаде динара и мањи вишак прихода над расходима текуће године у Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године, што није у складу са одребама члана 24 и 29. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.

Предузете мере у поступку ревизије: Странка демократске акције Санџака је умањила пасивна временска разграничења за износ од 2.724 хиљаде динара и исказала вишак прихода над расходима у наведеном износу.

5.2. Биланс успеха

I ПРИХОДИ

5.2.1. Приходи по посебним прописима из буџета и осталих извора (рачуни 632 и 639)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Приходи по посебним прописима из буџета и осталих извора		
Приходи из буџета Републике Србије	10.204	21.235
Приходи из буџета локалних самоуправа	<u>1.414</u>	<u>1.017</u>
Свега:	11.618	22.252

Исказани приходи по посебним прописима из буџета и осталих извора у износу од 11.618 хиљада динара односе се на приходе из јавних извора за финансирање редовног рада које чине примљена средства из буџета Републике Србије у износу од 10.204 хиљаде динара и примљена средства из буџета локалних самоуправа у износу од 1.414 хиљада динара.

Приходи из буџета Републике Србије у износу од 10.204 хиљаде динара намењени за финансирање редовног рада Странке демократске акције Санџака, исказани су на основу месечних уплата Министарства финансија.

Странка демократске акције Санџака је у финансијским извештајима исказала приходе из буџета локалних самоуправа у укупном износу од 1.414 хиљада динара, од

чега се на примљена средства из буџета града Нови Пазар односи износ од 1.263 хиљаде динара, а на примљена средства из буџета општина износ од 151 хиљада динара.

Евидентирани приходи остварени по основу извршених уплата у 2017. години из градских и општинских буџета за финансирање редовног рада приказани су у следећем прегледу:

Табела број 5.

Преглед прихода из буџета локалних самоуправа за редован рад

Извор	Износ у 000 динара
Град Нови Пазар	1.263
Општина Тутин	114
Општина Пријепоље	37
Општина Сјеница	-
Укупно:	1.414

Увидом у документацију утврђено је да је Странка демократске акције Санџака, исказала за 8 хиљада динара мање приходе из буџета Општине Тутин и за исти износ веће приходе из буџета Општине Пријепоље.

Странка демократске акције Санџака у пословним књигама није евидентирала уплате из буџета Општине Прибој на текући рачун код „Banca Intesa“, због чега су приходи по наведеном основу исказани у мањем износу за 35 хиљада динара:

Табела број 6.

Преглед неисказаних прихода у пословним књигама

Рб	Буџет	Банка	Број извода	Датум извода	у 000 динара
					Износ
1	Општина	„Banca Intesa“	4	2.3.2017.	6
2	Прибој		26	28.12.2017.	29
Укупно:					35

(Веза: Напомена 5.1.4.)

Приходи из приватних извора

5.2.2. Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга (група рачуна 620)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга		
Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга	1.141	=
Свега:	1.141	-

Приходи од повећања вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга у износу од 1.141 хиљада динара се односе на приходе од чланарина.

Странка демократске акције Санџака је у пословним књигама евидентирала приходе од чланарина у износу од 1.141 хиљада динара на рачуну 630 - Приходи од

чланарина, а наведени приходи су у финансијским извештајима исказани на рачуну 620 - Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга.

Одредбама члана 45. став 2. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друга правна лица прописано је да се на рачуну 630 - Приходи од чланарина, исказују приходи од чланарина пословних и других удружења.

Странка демократске акције Санџака је у 2017. години у пословним књигама на рачуну - 630 евидентирала приходе од чланарина. Међутим, у финансијским извештајима приходи од чланарина су исказани на АОП 1010 који се односи на рачун 620 - Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга.

Према одредбама члана 7. став 1 и 3. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја за друга правна лица¹⁴ у обрасцу Биланс успеха друга правна лица исказују податке у колонама 5 и 6, на свим позицијама означеним словним ознакама, римским и арапским бројевима према садржини група рачуна и рачуна по појединим позицијама (АОП) тог обрасца. Подаци се са одговарајућих рачуна означених у колони 1 уносе тако што се у колону 6 (претходна година) уносе подаци обрачуна одговарајућег периода претходне године, рекласификовани у складу са структуром података за текући период, док се за текућу годину, у колону 5, подаци уносе са рачуна на крају периода за који се обрачун саставља.

Налаз: Странка демократске акције Санџака је у финансијским извештајима за 2017. годину неправилно исказала приходе од чланарина у износу од 1.141 динара на АОП 1010 који се односи на рачун 620 - Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга, уместо на АОП 1003 - Приходи од чланарина и чланских доприноса, што није у складу са одредбама члана 7. став 1 и 3. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја за друга правна лица и члана 25. Закона о рачуноводству.

Ризик: Уколико се исказивање позиција у финансијским извештајима не врши на прописан начин, постоји ризик од погрешног информисања корисника финансијских извештаја о пословању странке.

Препорука број 10: Препоручује се Странци демократске акције Санџака да интерним актом ближе уреди контролне активности које ће да обезбеде да финансијски извештаји буду састављени у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друга правна лица, Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за друга правна лица и Законом о рачуноводству.

Према одредбама члана 8. став 1. Закона о финансирању политичких активности чланарина је новчани износ који члан политичке странке редовно плаћа на начин и под условима утврђеним статутом или другим општим актом политичке странке.

Члан 8. став 2. Закона о финансирању политичких активности прописује да је члан политичке странке дужан је да уплату чланарине врши искључиво са свог текућег рачуна. Ставом 3. наведеног члана је прописано да се чланарина чији износ не прелази 1.000,00 динара на годишњем нивоу може платити у готовини или путем уплатнице. Ако се чланарина плаћа у готовини, овлашћено лице политичке странке дужно је да изда признаницу о примљеној чланарини. Признаницу потписује члан политичке странке који је чланарину уплатио и овлашћено лице политичке странке. Овлашћено

¹⁴ „Службени гласник РС“ број 137/14

лице политичке странке је дужно да износ чланарине који је плаћен у готовини уплати на текући рачун политичке странке у року од седам дана од дана издавања признанице.

Политичка странка је дужна да чланарину која је примљена, супротно члану 8. став 3. Закона о финансирању политичких активности уплати на рачун буџета Републике Србије у року од 15 дана од дана пријема чланарине, као што је прописано чланом 15. став 2. Закона о финансирању политичких активности у делу Обавеза уплате незаконито стечених средстава.

Странка демократске акције Санџака је висину и начин прикупљања чланарине уредила Одлуком о чланарини за 2013. годину од 8. децембра 2012. године, коју је донео Главни одбор Странке. Одлуком о чланарини за 2013. годину од 8. децембра 2012. године одређена је најнижа месечна чланарина за 2013. годину у износу од 100 динара.

Истом одлуком је уређено да лица која је странка запослила, која су постављена или именована на јавне функције у име Странке демократске акције Санџака, плаћају месечну чланарину у висини 5% нето месечних примања. Лица која остварују ванредне приходе учешћем у органима и организацијама са мандатом странке плаћају износ од 30%.

Одредбама члана 3. Одлуке је регулисано да се чланарина плаћа током текуће године, са свог текућег рачуна или у готовини, путем налога за уплату, на текући рачун Странке демократске акције Санџака. Месечни износ чланарине изнад 1.000,00 динара уплаћује се са банковног рачуна члана на банковни рачун странке. Наплата чланарине се врши и путем вредносних блокова које издаје благајна Централне странке.

Према одредбама члана 27. став 1 и 2. Закона о финансирању политичких активности политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке, дужни су да воде књиговодство о свим приходима и расходима. Књиговодство се води по пореклу, висини и структури прихода и расхода, у складу са прописима који уређују рачуноводство и ревизију.

Правилником о материјално финансијском пословању Странке демократске акције Санџака (члан 18) уређено је да је задатак благајника да прикупљена средства посебно евидентира свакодневно кроз благајничке извештаје, водећи притом рачуна да благајнички максимум не пређе Законом одређен износ.

Странка демократске акције Санџака у 2017. години није водила дневник благајне, а презентоване признанице о примљеној чланарини, нису потписане од стране члана политичке странке који је чланарину уплатио, нити од стране овлашћеног лица политичке странке које је примило уплату.

Осим наведеног, у поступку ревизије нису презентовани докази да су уплаћене чланарина на текући рачун странке по следећим признаницама:

Табела број 7.

Преглед признаница о примљеној чланарини презентованих у поступку ревизије

Рб	Број признанице	Наплаћена чланарина за месеце	Датум уплате	Износ у динарима
1	000903	I-X 2017	3.2.2017.	1.000
2	000907	I-II 2017	7.2.2017	600
3	000908	I 2017	12.2.2017.	500
4	000909	I-II 2017	20.2.2017.	1.000
5	000911	I 2017	27.2.2017.	500
6	000914	I-VI 2017	1.3.2017.	600

7	000919	I-V 2017	20.3.2017.	500
8	000934	IV-XII 2016	16.5.2017.	900
Укупно:				5.600

У поступку ревизије Странка демократске акције Санџака није представила евиденцију чланова странке у писаном облику, нити као јединствену централну електронску базу података (*Веба: Напомена 1.*) Осим наведеног, у поступку ревизије нису представљени докази о висини основице за утврђивање месечне чланарине.

Према члану 34. Статута Извршни одбор огранка странке организује прикупљање чланарине и донација, доноси финансијске планове и брине се о њиховој реализацији. Према члану 37. Статута мерила за оцењивање рада односно показатељи о раду органа Странке у општини, граду и покрајини су поред осталог, тромесечни извештај који обавезно садржи број чланова странке; одржане страначке акције, трибине, округле столове, прославе и манифестације; прикупљену чланарину; прикупљене донације у складу са законом. Чланом 2. Одлуке о чланарини за 2013. годину уређено је да су општински/градски одбори странке обавезни да организују прикупљање чланарине.

Налаз: Нисмо се уверили у висину прихода од чланарина исказаних у пословним књигама и финансијским извештајима у износу од 1.141 хиљада динара, јер:

- странка не води евиденцију чланова странке ни у писаном облику, ни као јединствену централну електронску базу података;
- нису представљени докази о висини основице за утврђивање месечне чланарине;
- нису представљени докази о уплати прикупљених средстава у готовини на текуће рачуне странке и
- за прикупљена средства у готовини по основу чланарина, у поступку ревизије представљен је део признаница, издатих у периоду од 3. фебруара до 16. маја 2017. године, које нису потписане од стране члана странке који је чланарину уплатио, нити од стране овлашћеног лица политичке странке, што није у складу са одредбама члана 8 и 27. Закона о финансирању политичких активности и члана 18. Правилника о материјално финансијском пословању Странке демократске акције Санџака.

Ризик: Уколико Странка демократске акције Санџака не уреди интерне контролне поступке и начин извештавања о наплаћеним чланаринама, постоји ризик од неправилног исказивања прихода по основу чланарина.

Препорука број 11: Препоручује се Странци демократске акције Санџака да интерним актом уреди контролне поступке и начин извештавања о наплати чланарина.

II РАСХОДИ

5.2.3. Трошкови материјала и енергије (група рачуна 51)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
Трошкови материјала и енергије		
Трошкови горива	407	1.721
Трошкови грејања	139	61
Трошкови електричне енергије	94	125
Трошкови канцеларијског материјала	58	160
Остали трошкови	<u>137</u>	<u>617</u>
Свега:	835	2.684

Трошкови горива исказани у износу од 407 хиљада динара се односе на трошкове нафтних деривата по следећим рачунима „Lukoil“ Србија, Београд:

Табела број 8.

Преглед трошкова горива по рачунима добављача

Назив	Број и датум рачуна	Износ у 000 динара	Датум
„Lukoil“ Београд	9317001333 од 17.02.2017	50	17.02.2017
„Lukoil“ Београд	9317003901 од 20.04.2017	74	20.04.2017
„Lukoil“ Београд	9317006195 од 13.06.2017	46	13.06.2017
„Lukoil“ Београд	предр. 9317018500 од 04.10.2017	30	18.10.2017
„Lukoil“ Београд	9317008652 од 11.08.2017	47	11.08.2017
„Lukoil“ Београд	9317012952 од 17.11.2017	61	17.11.2017
„Lukoil“ Београд	9317014774 од 27.12.2017	52	27.12.2017
Укупно:		360	

Главни одбор Странке демократске акције Санџака је 24. децембра 2017. године донео Правилник о начину коришћења службених и приватних аутомобила у службене сврхе.

Одредбама члана 9. овог правилника уређено је да право на сталну употребу службеног возила има председник странке и особа коју овласти председник, а одредбама члана 10. истог Правилника, да право на повремену употребу службеног возила имају и други запослени у странци, који могу користити службено возило на основу писаног захтева.

Одредбама члана 13. овог правилника, уређено је да се на основу издате сагласности за коришћење службеног возила издаје путни налог, а одредбама члана 14. истог правилника да је сваки запослени који је добио службено возило на коришћење, односно запослени који је задужен службеним возилом одговара за његову правилну и наменску употребу и одржавање, као и за вођење дневне евиденције о путовањима.

Чланом 19. Правилника регулисано је да вођење евиденције о коришћењу службених возила организују особе задужене за старање о службеним возилима на основу одобрених захтева за коришћење службених возила, а у складу са важећим законским прописима, које једном месечно сачињавају извештај о коришћењу службених возила, а који садржи податке о корисницима, броју пређених километара, утрошку горива и друге податке.

Наведеним правилником је регулисан начин коришћења приватних аутомобила у службене сврхе. Одредбама члана 22. овог правилника уређено је да накнада трошкова за превоз сопственим аутомобилом износи 20% од прописане цене за један литар погонског горива по пређеном километру. Одредбама члана 23. истог правилника је уређено да је власник сопственог моторног возила дужан да поднесе извештај о службеном путу са наведеном тачном пређеном километражом, ради коначног обрачуна накнаде трошкова.

У поступку ревизије нисмо могли да се уверимо у приказану вредност трошкова горива у износу од 407 хиљада динара, јер странка нема евиденцију коришћења службених возила, односно евиденцију издатих путних налога који садрже број пређених километара, податке о раду службеног возила и утрошку горива и није обезбедила рачуноводствене исправе које обухватају све податке потребне за књижење у пословним књигама, тако да се из њих недвосмислено може утврдити да се пословне промене односе на редован рад странке, што није у складу са одредбама члана 8. став 1 и 2. и члана 22. Закона о рачуноводству и члана 32. Правилника о начину признавања,

вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.

Налаз: Странка демократске акције Санџака не води евиденцију о издатим путним налозима за коришћење службених возила и утрошку горива, односно није обезбедила рачуноводствене исправе које обухватају све податке потребне за књижење трошкова моторног горива у пословним књигама, тако да се из њих може утврдити да се трошкови горива у износу од 407 хиљада динара, односе на редован рад странке, што није у складу са одредбама члана 8. став 1 и 2. и члана 22. Закона о рачуноводству и члана 32. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.

Ризик: Необезбеђивањем евиденције о коришћењу службених возила и утрошку горива, повећава се ризик од погрешног исказивања трошкова моторног горива у пословним књигама.

Препорука број 12: Препоручује се Странци демократске акције Санџака да обезбеди евиденцију о коришћењу службених возила и праћење утрошка моторног горива.

Трошкови грејања исказани у износу од 139 хиљада динара се односе на рачуне ЈКП „Градска топлана“, Нови Пазар у износу од 129 хиљада динара и на рачун „Културног центра“, Нови Пазар од 30. новембра 2017. године за грејање у износу од 10 хиљада динара.

Трошкови електричне енергије исказани у износу од 94 хиљаде динара се односе на утрошену електричну енергију на локацијама Нови Пазар у износу од 31 хиљада динара, Прибој у износу од 25 хиљада динара, Пријепоље у износу од 6 хиљада динара, а део у износу од 26 хиљада динара се односи на два рачуна Центра за бошњачке студије (од 28. фебруара 2017. године и 5. априла 2017. године).

5.2.4. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи (група рачуна 52)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи		
Бруто зараде запослених	2.461	880
Доприноси за социјално осигурање на терет послодавца	504	158
Трошкови накнада по уговору	54	675
Трошкови накнада физичким лицима	-	416
Трошкови службених путовања	296	631
Трошкови превоза - службени пут у иностранство	145	235
Трошкови смештаја - службени пут у иностранство	28	82
Трошкови превоза запослених	<u>30</u>	-
Свега:	3.518	3.077

СДА Санџака је исказала бруто зараде запослених у износу од 2.461 хиљада динара (нето зараде увећане за порез и доприносе на терет запослених) и трошкове доприноса на терет послодавца у износу од 504 хиљаде динара.

На дан 31. децембар 2017. године СДА Санџака је имала четири запослена лица на неодређено време. СДА Санџака је 1. априла 2017. године закључила уговор о раду на неодређено време за обављање послова техничког секретара у Тутину.

У току 2017. године странка је ангажовала једно лице на одређено време на основу уговора о раду закљученог 1. априла 2017. године за обављање послова техничког секретара огранка у Новом Пазару на период од 1. априла до 30. септембра 2017. године.

СДА Санџака је исказала трошкове дневница за службена путовања и остале трошкове службених путева у износу од 296 хиљада динара, од чега се износ од 172 хиљаде динара односи на дневнице за службена путовања у земљи и иностранству, износ од 52 хиљаде динара на накнаде трошкова по основу службених путева у земљи и др.

СДА Санџака је у 2017. години вршила исплату дневница за службена путовања у земљи у 39 случајева на основу непотписаних путних налога од стране подносилаца рачуна у износу од 85 хиљада динара, и исплатила трошкове службених путовања у земљи без приложених рачуна у укупном износу од 34 хиљаде динара.

5.2.5. Трошкови производних услуга (група рачуна 53)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
Трошкови производних услуга		
Трошкови закупнина	1.369	1.304
Трошкови рекламе и пропаганде	369	8.672
Трошкови превоза	292	822
Трошкови осталих производних услуга	260	-
Трошкови телефона/птт услуге	207	554
Утрошак мобилних телефона	62	-
Закуп опреме	60	614
Трошкови текућег одржавања п.простора	50	-
Текуће одржавање основних средстава	47	72
Трошкови претплате	14	-
Остало	<u>43</u>	<u>289</u>
Свега:	2.773	12.327

Трошкови закупнина исказани у финансијским извештајима у износу од 1.369 хиљада динара, односе се на трошкове коришћења пословних просторија у 2017. години по уговорима закљученим са три физичка лица ради обављања редовних активности странке у Новом Пазару, Пријепољу и Прибоју.

У наставку се даје преглед закупљеног пословног простора по уговорима:

Табела број 9.

Преглед закупљеног простора у 2017. години по закљученим уговорима

Рб	Опис	Адреса и место пословног простора	Број и датум уговора	Закуподавац	Површина закупљеног простора у м2	Почетак и трајање закупа	Уговорени износ месечне закупнине у EUR
1	Уговор о закупу од 1.6.2016.	28. новембар бр. 57, Нови Пазар	без броја од 1.6.2016.	Физичко лице	119,16 м2	1.6.2016. - период од 1 године	700
2	Уговор о закупу од 1.3.2017.	Валтерова бб, Пријепоље	без броја од 1.3.2017.	Физичко лице	-	10.8.2017. - период од 1 године	150

3	Уговор о закупу од 1.8.2013.	Рифата Бурџевића 35, Прибој	763/1-10 од 23.7.2017.	Физичко лице	90 м2	1.8.2013. - период од 1 године	100
---	------------------------------	-----------------------------	------------------------	--------------	-------	--------------------------------	-----

Појединачним уговорима о закупу регулисано је да трошкови проистекли из коришћења ових пословних просторија падају на терет Странке демократске акције Санџака.

У поступку ревизије је утврђено да у пословним књигама и финансијским извештајима нису исказани трошкови закупа у укупном износу од 96 хиљада динара за месец јули 2017. године по уговорима о закупу на локацијама Нови Пазар, 28. новембра бр. 57 у износу од 84 хиљаде динара и Прибој, Рифата Бурџевића 35 у износу од 12 хиљада. Наведени трошкови су плаћени 18. августа 2017. године.

У 2018. години Странка демократске акције Санџака је извршила исправку грешке и исказала трошкове закупа у пословним књигама у износу од 96 хиљада динара на терет нераспоређеног вишка прихода над расходима, налогом за књижење од 21. новембра 2018. године.

Налаз: Странка демократске акције Санџака у пословним књигама је приказала мање трошкове закупа пословног простора за месец јул 2017. године у укупном износу од 96 хиљада динара и већи вишак прихода над расходима за наведени износ.

Предузете мере у поступку ревизије: Странка демократске акције Санџака је извршила исправку грешке у 2018. години, тако што је у пословним књигама исказала трошкове закупа у износу од 96 хиљада динара, на терет нераспоређеног вишка прихода над расходима.

Осим наведеног, СДА Санџака је 20. децембра 2010. године закључила Уговор о коришћењу просторија за потребе СДА Санџака Огранак у Тутину у улици 7. јула у Тутину са Центром за бошњачке студије.

Према одредбама члана 3. Уговора, странка се обавезала да редовно одржава хигијену у целој згради и да обезбеди остале потребе за нормално функционисање (струју, воду, грејање).

Трошкови рекламе и пропаганде исказани у износу од 369 хиљада динара се највећим делом односе на рачуне привредног друштва „Мерак“ графичко трговинско друштво, Нови Пазар у укупном износу од 244 хиљада динара, од чега се део од 150 хиљада динара односи на набавку брошура, а део од 52 хиљаде динара на набавку канцеларијског материјала.

Преостали износ трошкова рекламе и пропаганде у износу од 125 хиљаде динара се односи на услуге штампе по рачунима добављача „Newelement print company“, Нови Пазар у износу од 76 хиљада динара, „Indigo elements“ штампарија, Нови Пазар у износу од 28 хиљада динара и др.

Трошкови превоза исказани у пословним књигама и финансијским извештајима у износу од 292 хиљаде динара се односе на следеће рачуне:

Табела број 10.

Преглед трошкова превоза

у динарима

Назив добављача	Датум рачуна	Износ	Опис
„Lotus travel“ д.о.о, Нови Пазар	19.5.2017.	35.000,00	Услуга превоза на релацији Н.Пазар - административна граница - Призрен и обратно
„Dream travel“ Нови Пазар	22.11.2018.	60.500,00	Услуга превоза на релацији Нови Пазар - Београд - Нови Пазар
„Estours“ д.о.о, Прибој	31.07.2017.	23.000,00	Услуга превоза на релацији Прибој - Пријепоље - Сјеница и назад за превоз за групу од 20 путника.
„Estours“ д.о.о, Прибој	12.07.2017.	50.000,00	Услуга превоза на релацији Прибој – Сребреница за групу од 50 путника.
„Estours“ д.о.о, Прибој	11.12.2017.	30.000,00	Услуга превоза на релацији Прибој - Пријепоље - Нови Пазар за групу од 26 путника.
„Estours“ д.о.о, Прибој	1.8.2016.	58.300,00	Услуга превоза на релацији Прибој - Пријепоље - Нови Пазар
„Delontrans“ д.о.о, Нови Пазар	15.12.2017.	35.400,00	Услуга превоза на релацији Нови Пазар - Приштина и обратно
Укупно:		292.200,00	

У поступку ревизије, презентован је рачун „Dream travel“ Нови Пазар од 22. новембра 2018. године за најам аутобуса по цени од 60.500 динара (плаћање извршено по предрачуну 105/17). Овлашћено лице СДА Санџака је својим потписом и печатом потврдило да је наведени превозник пружио услуге превоза на релацији Нови Пазар - Београд - Нови Пазар дана 12. марта 2017. године.

Трошкови осталих производних услуга исказани у пословним књигама у износу од 260 хиљада динара се односе на услуге чишћења и одржавање објекта по рачуну добављача ПР „Омекер“, Нови Пазар од 6. јула 2017. године, а у вези са Уговором о пословној сарадњи од 1. јануара 2017. године.

Предмет наведеног уговора је успостављање пословно техничке сарадње у виду одржавања свих просторија и површина које користи странка. Одредбама члана 2. уговора, извршилац услуга се обавезао да ће квалитетно извршавати своје обавезе и то два пута недељно у периоду трајања уговора у виду чишћења, дезинфекције, уређивања и одржавања главних просторија, помоћних просторија, као и свих осталих пратећих просторија и површина које СДА Санџака – огранак у Новом Пазару користи за редовне страначке активности. Рок трајања овог уговора је од 1. јануара 2017. године до 30. априла 2017. године.

5.2.6. Трошкови амортизације (група 540)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
Трошкови амортизације		
Трошкови амортизације	489	576
Свега:	489	576

Трошкови амортизације у износу од 489 хиљада динара се односе на обрачунату амортизацију опреме исказане по набавној вредности од 3.279 хиљада динара.

5.2.7. Нематеријални трошкови (група 55 осим 557)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
Нематеријални трошкови		
Трошкови репрезентације	1.031	-
Трошкови књиговодствених услуга	256	272
Трошкови ревизије	209	177
Премије осигурања имовине	103	34
Трошкови платног промета	45	74
Таксе - административне, судске и др.	18	1.152
Остало	<u>178</u>	<u>4.222</u>
Свега:	1.840	5.931

Нематеријални трошкови у износу од 1.840 хиљада динара односе се на трошкове репрезентације у износу од 1.031 хиљада динара, трошкове књиговодствених услуга у износу од 256 хиљада динара, трошкови ревизије финансијских извештаја у износу од 209 хиљада динара, трошкови премија осигурања 103 хиљаде динара, трошкови платног промета 45 хиљада динара, трошкови административних и судских такси од 18 хиљада динара и др.

Трошкови репрезентације исказани у износу од 1.031 хиљада динара се односе на угоститељске услуге по рачунима добављача:

- „Пазарски драгуљ“ д.о.о, Нови Пазар од 1. фебруара 2017. године, 22. јуна 2017. године и 16. октобра 2017. године у укупном износу од 213 хиљада динара,
- УТД „Борићи” а.д, Сјеница у износу од 190 хиљада динара по рачунима од 28. јула 2017. године и 3. августа 2017. године,
- „Code Trade JNJ“, Нови Пазар у износу од 154 хиљаде динара по рачуну од 11. децембра 2017. године,
- „Монако Интернационал“ д.о.о, Нови Пазар у износу од 234 хиљаде динара и др.

Трошкови књиговодствених услуга у износу од 256 хиљада динара се односе на трошкове по уговору о пружању књиговодствених услуга од 1. јануара 2012. године који је закључен са Бироом за пружање рачуноводствених и других услуга „КБ ДИФ 2010“ из Новог Пазара, којим је уговорена накнада у износу од 15 хиљада динара, месечно.

Трошкови ревизије исказани у износу од 209 хиљада динара односе се на трошкове ревизије финансијских извештаја за 2016. годину по рачунима „Финодит“ д.о.о, Београд – Огранак Нови Пазар по рачунима од 13. марта 2017. године на износ од 105 хиљаде динара и 20. априла 2017. године на износ од 104 хиљаде динара.

5.2.8. Остали расходи (група рачуна 57 и 58, осим рачуна 583 и 585)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
Остали расходи		
Казне за привредне преступе и прекршаје	202	-
Расходи из ранијих година (зараде и сл.)	<u>378</u>	-
Свега:	580	-

Остали расходи исказани у износу од 202 хиљаде динара се односе на плаћену новчану казну дана 12. априла 2017. године по пресуди Прекршајног суда у Пријепољу од 4. маја 2016. године због прекршаја из Закона о финансирању политичких активности.

Расходи у износу од 378 хиљада динара су исказани као расходи по попису, без веродостојних рачуноводствених исправа, јер пописна комисија није дала предлог за отпис, нити је надлежни орган одлучивао о искњижењу наведених датих аванса добављачима. *(Веза: Напомена 5.1.1.)*

Странка демократске акције Санџака је у пословним књигама и финансијским извештајима исказала остале расходе у износу од 378 хиљада динара по основу искњижења датих аванса добављачима, без одлуке надлежног органа, што није у складу са одредбама члана 8. Закона о рачуноводству.

III РАСХОДИ КЛАСИФИКОВАНИ ПРЕМА ЗАКОНУ О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ АКТИВНОСТИ

У 2017. години сви учињени расходи Странке демократске акције Санџака, класификовани према Закону о финансирању политичких активности се односе на редован рад.

6. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Странка демократске акције Санџака је навела у допису од 29. јуна 2018. године да на дан 31. децембар 2017. године нема судских спорова.

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
СТРАНКЕ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ САНЦАКА НОВИ ПАЗАР
ЗА 2017. ГОДИНУ**

С а д р ж а ј

	<i>Страна</i>
1. Биланс стања на дан 31. децембар 2017. године	59
2. Биланс успеха у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године	60

1. БИЛАНС СТАЊА
на дан 31. децембар 2017. године

(у 000 динара)

ПОЗИЦИЈА	Износ	Износ
	31.12.2017.	31.12.2016.
А К Т И В А		
СТАЛНА ИМОВИНА	8.012	3.263
НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	8.012	3.263
ОБРТНА ИМОВИНА	3.748	4.543
ЗАЛИХЕ	864	3.228
ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	512	512
ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	2.372	803
УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА	11.760	7.086
П А С И В А		
УЛОЗИ	-	-
ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА	0	1.526
ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ	11.760	9.332
ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	1.105	0
КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	6	0
ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	246	121
ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	20	20
ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	0	5
ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	10.383	9.186
ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ИЗНАД		
ВИСИНЕ УЛОГА	0	1.526
УКУПНА ПАСИВА	11.760	7.806

2. БИЛАНС УСПЕХА
у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године

(у 000 динара)

ПОЗИЦИЈА	31.12.2017.	31.12.2016.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	11.618	23.075
Приходи по посебним прописима из буџета и осталих извора	11.618	823
Приходи од донација, дотација, субвенција и сл.	0	22.252
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	8.314	24.621
Набавна вредност продате робе	0	26
Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга	1.141	0
Трошкови материјала и енергије	835	2.684
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	3.518	3.077
Трошкови производних услуга	2.773	12.327
Трошкови амортизације	489	576
Нематеријални трошкови	1.840	5.931
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК	3.304	0
ПОСЛОВНИ ГУБИТАК		1.546
Приходи од финансијске имовине (финансијски приходи)	0	28
Финансијски расходи	0	9
Добитак од финансирања	0	19
ОСТАЛИ РАСХОДИ	580	0
ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	2.724	0
ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	0	1.527
ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА	2.724	0
ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА	0	1.527